

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI

HRVATSKA TURISTIČKA ZAJEDNICA

Zagreb, travanj 2014.

SADRŽAJ

stranica

I.	PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI	2
	Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo	2
	Planiranje	3
	Financijski izvještaji	3
	Programi i projekti	8
II.	REVIZIJA ZA 2012.	13
	Ciljevi i područja revizije	13
	Metode i postupci revizije	13
	Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2007.	13
	Nalaz za 2012.	16
III.	OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA	35
IV.	MIŠLJENJE	37

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI URED ZA REVIZIJU

KLASA: 041-01/13-06/50
URBROJ: 613-02-07-14-7

Zagreb, 29. travnja 2014.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ FINACIJSKOJ REVIZIJI
HRVATSKE TURISTIČKE ZAJEDNICE ZA 2012.

Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju (Narodne novine 80/11), obavljena je financijska revizija, kojom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje Hrvatske turističke zajednice (dalje u tekstu: Turistička zajednica) za 2012.

Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora.

Postupci revizije su provedeni od 1. listopada 2013. do 29. travnja 2014.

I. PODACI O TURISTIČKOJ ZAJEDNICI

Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

Djelokrug rada turističkih zajednica je utvrđen odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma (Narodne novine 152/08), Zakona o članarinama u turističkim zajednicama (Narodne novine 152/08 i 88/10), Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08, 59/09, 97/13 i 158/13), te drugim provedbenim propisima. Turistička zajednica je nacionalna turistička organizacija koja je osnovana radi promicanja i unaprjeđenja hrvatskog turizma, planiranja i provedbe nacionalne strategije, njegove promocije u zemlji i inozemstvu, te koordinacije i nadzora sustava turističkih zajednica. Turistička zajednica osniva svoja predstavništva i ispostave u inozemstvu.

Članovi Turističke zajednice su turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba.

Statut Turističke zajednice, uz prethodnu suglasnost ministra turizma, je donio Sabor Turističke zajednice, u svibnju 2012. Prema odredbama Statuta, zadaće Turističke zajednice su promocija turističke destinacije na nacionalnoj razini samostalno i putem udruženog oglašavanja, koordinacija rada te izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica, donošenje strateškog marketinškog plana proizvoda Republike Hrvatske, turistička promocija u zemlji i inozemstvu (osobito putem nastupa na sajmovima i putem predstavništava), ustrojavanje jedinstvenog hrvatskog turističkog informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade prema turističkim zajednicama nižeg ustroja, osnivanje i organiziranje turističkih predstavništava u inozemstvu, poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Republike Hrvatske, poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje svih selektivnih oblika turizma, usklađivanje interesa, pružanje potpore i koordinacija načina izvršenja planskih i programskih zadataka turističkih zajednica svih razina i drugo.

Tijela Turističke zajednice su Sabor, Turističko vijeće, Nadzorni odbor i Predsjednik. Sabor je najviše tijelo upravljanja, a čine ga Predsjednik, predstavnici turističkih zajednica županija i Turističke zajednice Grada Zagreba. Sabor donosi Statut, strateški marketinški plan hrvatskog turizma, godišnji program rada, financijski plan i godišnje financijsko izvješće, utvrđuje završni račun, te prihvaća godišnje izvješće koje podnose Turističko vijeće i Nadzorni odbor. Način rada Sabora se uređuje Poslovníkom o radu. Sabor se saziva najmanje dva puta godišnje.

Turističko vijeće je izvršno tijelo Sabora. Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova, materijalno i financijsko poslovanje, raspolaganje sredstvima, predstavništava i ispostava u inozemstvu, te izvršenje i provedbu programa rada i financijskog plana.

Dužnost Predsjednika obnaša ministar nadležan za poslove turizma, koji predstavlja Turističku zajednicu, te je ujedno predsjednik Sabora i Turističkog vijeća. Od 23. studenoga 2011. do 8. ožujka 2013. predsjednik Turističke zajednice je bio Veljko Ostojić, a od 19. ožujka 2013. je Darko Lorencin.

Glavni ured je stručna služba, koja obavlja stručne i administrativne poslove. Glavni ured ima direktora koji zastupa Turističku zajednicu i poduzima sve pravne poslove u ime i za račun Turističke zajednice, te rukovodi radom i poslovanjem. Do 2. listopada 2012. v. d. direktor Glavnog ureda bio je Niko Bulić, a nakon navedenog datuma direktorica je Meri Matešić.

U okviru Glavnog ureda, u 2012. je bilo ustrojeno jedanaest službi i četiri ureda. Službe su za: informiranje, istraživanje tržišta i odnose s partnerima, koordinaciju i razvoj sustava turističkih zajednica, predstavništva u inozemstvu, studijska putovanja i odnose s javnošću, financije i računovodstvo, izdavaštvo, sajmove i prezentacije, nadzor i javnu nabavu, skladište i distribuciju, te informatizaciju i naplatu prihoda. Uredi su: Hrvatski kongresni i insentiv ured, ured općih poslova, ured za kulturni turizam, te ured direktora. U 2012. je bilo ustrojeno 19 predstavništava, od čega 17 u Europi, jedno u Sjedinjenim Američkim Državama i Aziji, te dvije ispostave u Europi.

Koncem 2012. bilo je 118 zaposlenika, od čega 68 u Glavnom uredu, te 50 u predstavništvima i ispostavama.

Planiranje

Financijskim planom za 2012. su planirani prihodi i rashodi u iznosu 247.700.000,00 kn. Prihodi su planirani prema izvorima prihoda, a rashodi prema marketinškim aktivnostima.

Prihodi se odnose na prihode od boravišne pristojbe u iznosu 92.750.000,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 90.000.000,00 kn, turističke članarine u iznosu 57.950.000,00 kn, te druge prihode u iznosu 7.000.000,00 kn.

Rashodi se odnose na rashode funkcionalnog marketinga u iznosu 230.700.000,00 kn i administrativnog marketinga u iznosu 17.000.000,00 kn. Administrativni marketing se odnosi na aktivnosti potrebne za ostvarenje programa rada, odnosno zadaća i postavljenih ciljeva Turističke zajednice. Funkcionalni marketing (nacionalna promocija) obuhvaća marketinške aktivnosti usmjerene obavljanju zadaća zbog kojih je Turistička zajednica i osnovana, a odnosi se na provedbu sedam marketinških programa: Unaprjeđenje proizvoda, Marketinšku infrastrukturu, Komunikacijske taktike, Oglašavanje, Urede, predstavništva i ispostave, Interni marketing, te Nadzor i edukaciju. Unutar svakog od navedenih programa je planirano provođenje pojedinih aktivnosti i projekata.

Financijski izvještaji

Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema računovodstvenom sustavu za neprofitne organizacije. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji: Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija, Bilanca i Bilješke uz financijske izvještaje.

a) Izvještaj o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija

Prema podacima iz Izvještaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 256.690.664,00 kn, što je za 9.605.996,00 kn ili 3,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni prihodi su u odnosu na planirane veći za 8.990.664,00 kn ili 3,6 %.

U tablici broj 1 se daju podaci o ostvarenim prihodima

Tablica broj 1

Ostvareni prihodi

u kn

Redni broj	Prihodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Prihodi od članarina	63.763.829,00	57.010.713,00	89,4
2.	Prihodi od boravišne pristojbe	97.626.446,00	101.598.450,00	104,1
3.	Prihodi od imovine	280.098,00	527.903,00	188,5
4.	Prihodi od donacija iz državnog proračuna	95.000.000,00	89.000.000,00	93,7
5.	Drugi prihodi	9.626.287,00	8.553.598,00	88,9
	Ukupno	266.296.660,00	256.690.664,00	96,4

Vrijednosno najznačajniji su prihodi od boravišne pristojbe ostvareni u iznosu 101.598.450,00 kn, što je 39,6 % ukupno ostvarenih prihoda. Boravišna pristojba je zajednički prihod turističkih zajednica gradova i općina, županijskih turističkih zajednica i Turističke zajednice, u kojem Turistička zajednica ima udjel 25,0 %.

Prema zbirnim podacima turističkih zajednica svih županija za 2012., ostvareno je 12 300 386 dolazaka turista, što je za 599 680 dolazaka ili 5,1 % više u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareno je 70 298 195 noćenja, što je za 4 238 293 noćenja ili 6,4 % više u odnosu na prethodnu godinu. Podatke o broju obveznika i obvezi plaćanja boravišne pristojbe Turistička zajednica dobiva od županijskih turističkih zajednica.

Prihodi od donacija iz državnog proračuna su ostvareni u iznosu 89.000.000,00 kn, što je 34,7 % ukupno ostvarenih prihoda. Odnose se na sredstva primljena od Ministarstva turizma za sufinanciranje turističke promidžbe Republike Hrvatske. Primljene donacije su namjenski utrošene za provedbu programa Oglašavanje, o čemu je Turistička zajednica dostavila Ministarstvu turizma Izvešće o utrošenim sredstvima državnog proračuna tijekom 2012.

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 57.010.713,00 kn, što je 22,2 % ukupno ostvarenih prihoda. Članarine su zajednički prihod turističkih zajednica gradova i općina, županijskih turističkih zajednica i Turističke zajednice (s udjelom 25,0 %). Plaćaju ih poduzetnici, koji se bave ugostiteljskom, turističkom i s turizmom neposredno povezanom djelatnosti, u skladu s odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama. Osnovica za obračun članarina za pravne i fizičke osobe je ukupan prihod, koji se iskazuje u računu dobiti i gubitka, a visina članarine ovisi o razredu turističkog mjesta gdje je sjedište ili poslovna jedinica osobe, skupini u koju je razvrstana djelatnost kojom se bavi, te o stopi na ukupni prihod utvrđenoj spomenutim Zakonom. Prema odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, poslove evidencije, obračuna i naplate, te nadzor nad naplatom članarine obavlja Porezna uprava.

Drugi prihodi su ostvareni u iznosu 8.553.598,00 kn. Vrijednosno značajniji prihodi se odnose na prihode od naknade troškova od suizlagača na sajmovima u iznosu 5.534.767,00 kn, na kongresnim burzama u iznosu 1.964.313,00 kn, te od korištenja skladišta u iznosu 698.400,00 kn.

Prema podacima iz Izveštaja o prihodima i rashodima neprofitnih organizacija za 2012., ukupni rashodi su ostvareni u iznosu 232.369.598,00 kn, što je za 47.809.628,00 kn ili 17,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 15.330.402,00 kn ili 6,2 %.

U tablici broj 2 se daju podaci o ostvarenim rashodima.

Tablica broj 2

Ostvareni rashodi

u kn

Redni broj	Rashodi	Ostvareno za 2011.	Ostvareno za 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Rashodi za zaposlene	11.119.308,00	11.057.963,00	99,4
2.	Materijalni rashodi	229.366.011,00	182.143.007,00	79,4
2.1.	Naknade troškova zaposlenima	366.562,00	374.415,00	102,1
2.2.	Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima, povjerenstvima i slično	524.192,00	949.901,00	181,2
2.3.	Rashodi za usluge	227.307.805,00	179.678.275,00	79,0
2.3.1.	Usluge promidžbe i informiranja	221.980.849,00	174.016.130,00	78,4
2.3.2.	Druge usluge	5.326.956,00	5.662.145,00	106,3
2.4.	Rashodi za materijal i energiju	736.343,00	639.009,00	86,8
2.5.	Drugi materijalni rashodi	431.109,00	501.407,00	116,3
3.	Rashodi amortizacije	397.288,00	643.081,00	161,9
4.	Financijski rashodi	189.113,00	167.169,00	88,4
5.	Donacije	39.107.506,00	38.358.378,00	98,1
Ukupno		280.179.226,00	232.369.598,00	82,9
Višak prihoda		0,00	24.321.066,00	-
Manjak prihoda		13.882.566,00	0,00	-

Višak prihoda nad rashodima za 2012. je ostvaren u iznosu 24.321.066,00 kn. Iz ranijih godina je prenesen višak prihoda u iznosu 6.713.449,00 kn, te se u sljedeće razdoblje prenosi višak prihoda u iznosu 31.034.515,00 kn.

Vrijednosno najznačajniji su materijalni rashodi ostvareni u iznosu 182.143.007,00 kn, što je 78,4 % ukupno ostvarenih rashoda. Slijede donacije u iznosu 38.358.378,00 kn ili 16,5 % i rashodi za zaposlene u iznosu 11.057.963,00 kn ili 4,8 %.

Rashodi za zaposlene u iznosu 11.057.963,00 kn se odnose na plaće u iznosu 8.840.338,00 kn, doprinose na plaće u iznosu 2.068.062,00 kn, te druge rashode za zaposlene (naknade za godišnji odmor, pomoći i drugo) u iznosu 149.563,00 kn. Plaće su obračunane u skladu s donesenim aktima (Pravilnik o radu i drugi akti). Prosječna mjesečna isplaćena plaća zaposlenih je 12.481,00 kn bruto, odnosno 8.011,00 kn neto. Najviša mjesečna bruto plaća je isplaćena u iznosu 46.536,00 kn, a najniža u iznosu 6.907,00 kn. Najviša neto plaća je isplaćena u iznosu 22.562,00 kn, a najniža u iznosu 4.882,00 kn.

Materijalni rashodi se odnose na rashode za usluge u iznosu 179.678.275,00 kn, naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima u iznosu 949.901,00 kn, rashode za materijal i energiju u iznosu 639.009,00 kn, druge materijalne rashode u iznosu 501.407,00 kn, te naknade troškova zaposlenima u iznosu 374.415,00 kn. Navedeni rashodi su manji za 47.223.004,00 kn ili 20,6 % u odnosu na prethodnu godinu.

U okviru materijalnih rashoda su iskazani rashodi za usluge promidžbe i informiranja u iznosu 174.016.130,00 kn. Dio navedenih rashoda se odnosi na rashode za obavljene usluge promidžbe i informiranja, a dio se odnosi na pogrešno evidentirane rashode za sirovine i materijal, reprezentaciju, donacije, ugovore o autorskom djelu i razne druge usluge, koje nemaju obilježje promidžbe i informiranja.

Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na udruženo oglašavanje (turističke zajednice, touroperatori, zračni prijevoznici i drugi) u iznosu 36.846.085,00 kn, održavanje sajмова i prezentacija u iznosu 29.463.584,00 kn, TV oglašavanje u iznosu 24.368.042,00 kn, oglašavanje u tisku u iznosu 15.527.081,00 kn, Internet oglašavanje u iznosu 12.826.920,00 kn, studijska putovanja novinara i održavanje Zlatne penkale u iznosu 4.806.862,00 kn, te brošure i informativne materijale u iznosu 4.465.946,00 kn. Za obavljanje usluga prijevoda press mapa, koncertnih nastupa, priprema teksta za tisak i drugo, s fizičkim osobama je zaključeno 77 ugovora o autorskom djelu u iznosu 1.500.672,00 kn.

Vrijednosno značajniji rashodi za druge usluge se odnose na usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 2.685.721,00 kn, usluge najma u iznosu 1.052.288,00 kn, te intelektualne usluge u iznosu 990.374,00 kn.

Naknade članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima su iskazane u iznosu 949.901,00 kn. Dio navedenih rashoda u iznosu 542.301,00 kn se odnosi na naknade članovima Turističkog vijeća (493.343,00 kn) i članovima Nadzornog odbora (48.958,00 kn), a dio u iznosu 407.600,00 kn se odnosi na pogrešno evidentirane rashode za usluge revizije, kopiranja, ugostiteljske usluge, usluge najma i razne druge usluge, koje nemaju karakter naknada članovima u predstavničkim i izvršnim tijelima.

Rashodi za donacije su iskazani u iznosu 38.358.378,00 kn. Odnose se na pogrešno evidentiran prijenos novčanih sredstava s računa Glavnog ureda na račune predstavništava i ispostava u inozemstvu.

b) Bilanca

Prema podacima iz Bilance na dan 31. prosinca 2012., ukupna vrijednost imovine, te obveza i vlastitih izvora je iskazana u iznosu 71.200.088,00 kn.

U tablici broj 3 se daju podaci o vrijednosti imovine, obveza i vlastitih izvora početkom i koncem 2012.

Tablica broj 3

Vrijednost imovine, obveza i vlastitih izvora

u kn

Redni broj	Opis	Stanje 1. siječnja 2012.	Stanje 31. prosinca 2012.	Indeks (4/3)
1	2	3	4	5
1.	Nefinancijska imovina	18.398.460,00	18.103.104,00	98,4
2.	Financijska imovina	26.489.187,00	53.096.984,00	200,4
2.1.	Novac u banci i blagajni	16.216.675,00	43.072.693,00	265,6
2.2.	Depoziti, jamčevni polozi i potraživanja od zaposlenika te za više plaćene poreze i drugo	30.259,00	56.820,00	187,8
2.3.	Potraživanja za prihode	10.242.253,00	9.967.471,00	97,3
	Ukupno imovina	44.887.647,00	71.200.088,00	158,6
3.	Obveze	13.374.919,00	15.369.085,00	114,9
4.	Vlastiti izvori	31.512.728,00	55.831.003,00	177,2
	Ukupno obveze i vlastiti izvori	44.887.647,00	71.200.088,00	158,6

Vrijednost imovine, odnosno obveza i vlastitih izvora u 2012. je u odnosu na 2011. veća za 26.312.441,00 kn. Na povećanje vrijednosti imovine je najvećim dijelom utjecalo povećanje novčanih sredstava za 26.856.018,00 kn. Obveze su povećane za 1.994.166,00 kn ili 14,9 %, a vlastiti izvori za 24.318.275,00 kn ili 77,2 %.

Vrijednost nefinancijske imovine u iznosu 18.103.104,00 kn se odnosi na poslovni objekt u iznosu 20.492.953,00 kn, opremu u iznosu 2.717.662,00 kn (uredsku opremu i namještaj u iznosu 2.459.330,00 kn i drugu opremu u iznosu 258.332,00 kn), računalne programe u iznosu 754.173,00 kn, prijevozna sredstva u iznosu 354.887,00 kn, drugu imovinu u iznosu 163.116,00 kn, te ispravak vrijednosti nefinancijske imovine u iznosu 6.379.687,00 kn.

Ukupna potraživanja u poslovnim knjigama i u financijskim izvještajima na dan 31. prosinca 2012. su evidentirana u iznosu 10.024.291,00 kn, od čega se 9.967.471,00 kn odnosi na potraživanja za prihode poslovanja, a 56.820,00 kn na druga kratkoročna potraživanja. Potraživanja za prihode poslovanja se odnose na potraživanja za sredstva na računu kod poslovne banke u iznosu 7.537.522,00 kn (nad kojom je u prethodnim godinama pokrenut stečajni postupak) i od kupaca u iznosu 2.429.949,00 kn. Potraživanja od poslovne banke u stečaju su prijavljena u stečajnu masu, a stečajni postupak (u vrijeme obavljanja revizije, siječanj 2014.) nije okončan. Druga kratkoročna potraživanja u iznosu 56.820,00 kn, najvećim se dijelom odnose na naknade za refundacije bolovanja u iznosu 36.133,00 kn.

Potraživanja za prihode od turističkih članarina i boravišnih pristojbi nisu iskazana u financijskim izvještajima, nego u pomoćnim evidencijama. Prema podacima turističkih zajednica svih županija za 2012., početkom 2012. potraživanja za boravišnu pristojbu su iznosila 26.917.224,00 kn, ukupne obveze u 2012. su iznosile 333.065.063,00 kn, a tijekom godine je naplaćeno 332.432.542,00 kn. Koncem 2012. potraživanja za nenaplaćenu boravišnu pristojbu su iznosila 27.549.745,00 kn, od čega su nenaplaćena potraživanja iz prethodnih godina iznosila 8.081.162,00 kn. Potraživanja se odnose na pravne osobe u iznosu 20.010.020,00 kn i obveznike paušalnog plaćanja u iznosu 7.539.725,00 kn. Prema evidenciji Turističke zajednice, radi naplate spomenutih potraživanja, u sustavu turističkih zajednica su poduzimane mjere naplate (zaključeni su sporazumi o plaćanju, pokrenuti su postupci predstečajne nagodbe, te ovršni postupci, upućeni su zahtjevi nadležnom tijelu za provođenje postupaka nadzora kod obveznika plaćanja).

Obveze za rashode u iznosu 15.369.085,00 kn se odnose na kratkoročne obveze prema dobavljačima u iznosu 14.316.052,00 kn (u zemlji u iznosu 7.704.344,00 kn i u inozemstvu u iznosu 6.611.708,00 kn), zaposlenicima za obračunane plaće za prosinac 2012. u iznosu 936.159,00 kn, te na druge obveze u iznosu 116.874,00 kn. U odnosu na 2011., obveze za rashode su veće za 1.994.166,00 kn ili 14,9 %. Najvećim dijelom su veće zbog obveza prema dobavljačima za provedbu aktivnosti udruženog oglašavanja, koje su dospjele za plaćanje koncem 2012., a plaćene su u siječnju 2013.

Vlastiti izvori se odnose na vlastite izvore u iznosu 24.796.488,00 kn i višak prihoda u iznosu 31.034.515,00 kn.

Programi i projekti

Za izradu godišnjih programa rada (za 2010., 2011. i 2012.), Turistička zajednica je koristila Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje od 2010. do 2014. (dalje u tekstu: Strateški plan), kojeg je usvojilo Turističko vijeće u ožujku 2009.

Prema Strateškom planu, temeljni ciljevi hrvatskog turizma su: utvrđivanje novog identiteta hrvatskog turizma i pozicioniranje Republike Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kao visoko vrijedne destinacije životnog stila i jedne od vodećih kvalitetnih receptivnih turističkih zemalja Mediterana, uz njegovanje i očuvanje nacionalnih prirodnih i kulturnih vrijednosti. Također, Strateškim planom su definirani: ključni turistički proizvodi (sunce i more, nautika, kultura i touring, sastanci, kontinentalni i ruralni proizvodi, vino i gastronomija), ključna ciljna tržišta, marketinške smjernice za turističke klastere (regije), te ključne taktike, odnosno 57 aktivnosti kojima će se Turistička zajednica rukovoditi (18 aktivnosti za proizvode, 13 prodajnih aktivnosti, 12 komunikacijskih aktivnosti, pet aktivnosti marketinških infrastruktura, te šest aktivnosti posebnih projekata).

Strateški plan ne sadrži mjerljive pokazatelje za vrednovanje ostvarenja ciljeva i aktivnosti. O provedbi Strateškog plana Turistička zajednica ne sastavlja izvješća, ali je iz ostvarenja godišnjih programa rada vidljivo da su aktivnosti i projekti utemeljeni na smjernicama iz Strateškog plana. Usporedbom Strateškog plana i godišnjih programa rada donesenih za razdoblje od 2010. do 2012., je utvrđeno da su se aktivnosti planirane Strateškim planom najvećim dijelom provodile, te je provedeno 45 aktivnosti (od čega 26 u potpunosti, a 19 u modificiranom obliku). Jedanaest aktivnosti nije provedeno (jedrenje u Hrvatskoj, osnivanje zelenog odbora, osmišljavanje sustava eko oznaka, online sustav rezervacija i brošura o proizvodima, webinar Hrvatske, nacionalni odbor za obilaženje otoka, benchmarking putovanja, klub marketing konkurentnosti, trgovine To je Hrvatska, te izvrsnost usluge). Navedeno nije utjecalo na ostvarenje temeljnih zadaća Turističke zajednice. Prema obrazloženju, stupanj provedbe aktivnosti je ovisio o raspoloživim sredstvima, uključenju drugih sudionika u provedbi aktivnosti (osobito u dijelu gdje Turistička zajednica nije bila nositelj, već jedan od sudionika), te o stavu nadležnih tijela o operativnim zadaćama na godišnjoj razini.

Za postizanje ciljeva iz Strateškog plana, Turistička zajednica je u godišnjim programima rada planirala provođenje aktivnosti iz Strateškog plana, te je donijela Program rada i financijski plan za 2010., 2011. i 2012. U godišnjim programima su utvrđene marketinške aktivnosti u području funkcionalnog i administrativnog marketinga, ciljevi koji se pojedinom aktivnosti žele postići, te financijska sredstva potrebna za njihovu realizaciju, ali nisu utvrđeni mjerljivi pokazatelji na temelju kojih će se pratiti ostvarenje postavljenih ciljeva.

Iako to nije iskazivala u Programu rada, Turistička zajednica je kontinuirano pratila učinkovitost aktivnosti, koristeći pokazatelje o ostvarenom fizičkom prometu i prihodima od turizma, te učinkovitost ključnih aktivnosti funkcionalnog marketinga, primjenjujući profesionalno prihvaćene i raspoložive pokazatelje za pojedine vrste aktivnosti. Ključni mjerljivi pokazatelji kojima se ocjenjuje uspješnost aktivnosti Turističke zajednice kao nacionalne turističke organizacije zadužene za opći imidž, nacionalnu promidžbu i brendiranje zemlje, je ukupno ostvareni turistički promet u Republici Hrvatskoj, kao i ostvareni prihod od turizma. U Programu rada navedeni pokazatelji nisu izričito navedeni kao kriteriji za mjerenje učinkovitosti aktivnosti Turističke zajednice, a u Izvješćima o izvršenju programa rada se navode detaljni podaci o ostvarenom fizičkom prometu i prihodima od turizma, jer su oni rezultat i opće promocije hrvatskog turizma koju provodi Turistička zajednica.

Za aktivnosti za koje su dostupni direktni alati mjerenja učinkovitosti provedbe pojedinih aktivnosti, Turistička zajednica je iste primjenjivala prilikom planiranja, odnosno izvješćivanja o izvršenju Programa rada. U operativnom pogledu, za praćenje provedbe svake od programskih aktivnosti zadužene su nadležne službe Turističke zajednice. Podaci o navedenom, nalaze se u arhivama službi te u godišnjim izvješćima o radu.

Kod komunikacijskih taktika, u dijelu online aktivnosti, praćenje je uspostavljeno na sljedeći način: za Internetske stranice (broj posjeta internetskoj stranici Turističke zajednice, prema većem broju kriterija kao što su posjeti po tržištima, broj pregledanih sadržaja, dužina zadržavanja na stranicama i drugo), praćenje skidanja sadržaja (download), za E-mail marketing (praćenje broja korisnika e-mail newslettera), za Globalno internetsko oglašavanje (praćenje putem Google AdWords sustava), za Društvene mreže (kod Facebooka je praćen broj korisnika, kod Twitter, Foursquare, You Tube, Instagram, Issuu je praćen broj objava, pregleda i preuzimanja), te za Internetsko oglašavanje po tržištima (zakup oglasnog prostora provodi se u natječajnom postupku, odabire se ponuditelj koji garantira najveću vrijednost objave i to prema broju planiranih impresija s cijenom po 1 000 impresija u okviru fiksno zadanih proračuna po tržištima, a daljnja provedba prati se putem ad servera koji omogućuje usporedbu planiranih i ostvarenih impresija.) U dijelu offline oglašavanja (TV, radio, tisak, billboard), aktivnosti su praćene na način da je mehanizam optimizacije uloženi sredstava ugrađen u sam postupak nabave, putem odabira partnera čija ponuda pruža najbolju vrijednost u pogledu parametara (Reach 1+ za traženu ciljnu skupinu, Reach 3+ za traženu ciljnu skupinu, Reach 5+ za traženu ciljnu skupinu, ukupan GRP-Gross Rating Point, te Media Plan), korištenih u svrhu mjerenja učinkovitosti kampanja, u pogledu doseg istih prema željenim ciljnim skupinama. Realizacija media planova ugovorenih odabirom najpovoljnije ponude prati se putem dostave dokaznica (post buy analiza).

Kod aktivnosti Studijska putovanja i suradnja s novinarima, praćenje provedbe i učinkovitosti aktivnosti obavlja se putem prikupljanja podataka o vrijednosti objava (po tržištima, odnosno vrstama medija te po mjesecima) koje su ostvarene, na temelju studijskih putovanja u organizaciji ili uz potporu Turističke zajednice. Turistička zajednica također prati provedbu sljedećih aktivnosti: Studijska putovanja agenata (putem izvješća o broju sudionika studijskih putovanja po emitivnim tržištima), Sajamski nastupi (putem izvješća o broju posjetitelja pojedinog sajma, količinama podijeljenog promidžbenog materijala te broju suizlagača), Poslovne radionice pod nazivom Buy Croatia i Sell Croatia (putem izvješća o broju hrvatskih i stranih sudionika na poslovnim radionicama), Predstavništva i ispostave (putem financijskih izvješća te izvješća o ostvarenim aktivnostima predstavništava i ispostava).

U Programu rada za 2013. za dio aktivnosti funkcionalnog marketinga utvrđeni su pokazatelji za mjerenje učinkovitosti pojedinih aktivnosti (za blog putovanja, za Buy Croatia poslovne radionice).

Program rada i financijski plan za 2012. su koncem veljače 2012., prihvaćeni na sjednici Sabora Turističke zajednice. Utvrđeni su ciljevi marketinške politike u turizmu u 2012., dana je procjena obujma turističkog prometa u narednim razdobljima, te su utvrđene marketinške aktivnosti za ostvarenje zakonskih zadaća i postavljenih ciljeva.

Ciljevi marketinške politike u 2012. su pozicioniranje Republike Hrvatske kao jedne od vodećih turističkih zemalja Mediterana s naglaskom na kvaliteti ponude, ekološkoj dimenziji, očuvanosti prostora i ulasku u Europsku uniju, operacionalizacija postavki predviđenih Strateškim marketinškim planom hrvatskog turizma putem promidžbe Republike Hrvatske kao turističke zemlje životnog stila i očuvanja prirodnih i kulturnih vrijednosti, te održanje ukupnih rezultata u turizmu na razini 2011.

Prema izvješćima o ostvarenju godišnjih programa rada, koja su prihvaćena na sjednicama Sabora Turističke zajednice, u razdoblju od 2010. do 2012. provedeni su planirani programi, odnosno aktivnosti.

Tijekom 2012. za postizanje zadaća propisanih Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma i ciljeva marketinške politike, Turistička zajednica je provodila aktivnosti putem planiranih programa. Prema Izvješću o ostvarenju Programa rada, rashodi u iznosu 232.077.032,00 kn se odnose na rashode funkcionalnog marketinga u iznosu 215.668.860,00 kn i administrativnog marketinga u iznosu 16.408.172,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi administrativnog marketinga se odnose na rashode Glavnog ureda u iznosu 11.572.662,00 kn i skladišta u iznosu 3.885.609,00 kn. Rashodi funkcionalnog marketinga se odnose na sedam programa, od čega su vrijednosno značajniji: Oglašavanje u iznosu 102.319.824,00 kn, Komunikacijske taktike u iznosu 43.946.842,00 kn, te Unaprjeđenje proizvoda u iznosu 14.571.932,00 kn.

U promatranom razdoblju (od 2010. do 2012.) su ostvarene temeljne zadaće Turističke zajednice:

- promocija turističke destinacije na nacionalnoj razini samostalno i putem udruženog oglašavanja,
- koordinacija rada te izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica,
- donošenje strateškog marketinškog plana proizvoda Republike Hrvatske, turistička promocija u zemlji i inozemstvu (osobito putem nastupa na sajmovima i putem predstavništava),
- osnivanje i organiziranje turističkih predstavništava u inozemstvu,
- poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Republike Hrvatske,
- poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje svih selektivnih oblika turizma,
- usklađivanje interesa, pružanje potpore i koordinacija načina izvršenja planskih i programskih zadataka turističkih zajednica svih razina i drugo.

Promocija turističke destinacije na nacionalnoj razini samostalno i putem udruženog oglašavanja, je ostvarena u okviru programa Oglašavanje. Tijekom 2012. je provedeno opće oglašavanje u iznosu 65.473.739,00 kn i oglašavanje s javnim i privatnim sektorom, odnosno udruženo oglašavanje sa sustavom turističkih zajednica, organizatorima putovanja i zračnim prijevoznicima u iznosu 36.846.085,00 kn. Opće oglašavanje se odnosi na oglašavanje u tisku, vanjsko oglašavanje (jumbo plakati, billboard, citylights i drugo), Internet oglašavanje (globalno, putem društvenih mreža i po tržištima), TV oglašavanje (globalno i po tržištima), te posebne tržišne aktivnosti. Rashodi za TV oglašavanje su ostvareni u iznosu 24.368.042,00 kn, a odnose se na TV oglašavanje po tržištima u iznosu 18.712.842,00 kn, te na globalno TV oglašavanje u iznosu 5.655.200,00 kn. TV oglašavanje po tržištima je provedeno na 16 tržišta, od čega su vrijednosno značajnija tržišta Savezne Republike Njemačke u iznosu 5.797.000,00 kn, Republike Austrije u iznosu 2.394.757,00 kn, Talijanske Republike u iznosu 1.892.540,00 kn, te Rusije u iznosu 1.266.579,00 kn. Globalno TV oglašavanje je provedeno na kanalima CNN, Eurosport, Euronews, te BBC World.

Zadaće vezane za rad sustava turističkih zajednica (Koordinacija rada te izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica, kao i Usklađivanje interesa, pružanje potpore i koordinacija načina izvršenja planskih i programskih zadataka turističkih zajednica svih razina) su ostvarene u okviru programa Nadzor i edukacija. Za provedbu navedenog programa u 2012. je utrošeno 761.232,00 kn.

Stručni nadzor nad radom turističkih zajednica se provodi prema godišnjem planu, te je provedeno 30 nadzora turističkih zajednica (26 planiranih i četiri izvanredna). Također, Turistička zajednica zaprima Prijedloge godišnjeg programa rada i financijskog plana te izdaje Mišljenja u kojima se daje ocjena jesu li sastavljeni u skladu s usvojenim standardima planiranja i izvješćivanja u sustavu turističkih zajednica. Prema evidenciji Turističke zajednice za 2012., Turističke zajednice županija (20) i Grad Zagreb su dostavile Programme rada i financijskog plana, te Financijska izvješća.

Turistička promocija u zemlji i inozemstvu (osobito putem nastupa na sajmovima i putem predstavništava), se ostvarivala u okviru programa Komunikacijske taktike. Vrijednosno značajnija aktivnost u 2012. se odnosila na organizaciju Sajmova u iznosu 25.639.789,00 kn. S obzirom da na sajmovima sudjeluju i suizlagači, prihodi od suizlagača za nastupe na sajmovima su iznosili 5.534.767,00 kn, te rashodi za sajmove iznose 20.105.022,00 kn. Tijekom 2012., Turistička zajednica je nastupila na 44 sajma, od čega je organizirano 20 nacionalnih prezentacija s istaknutim turističkim regijama, 13 nastupa info - punktom (objedinjeni nastupi turističke ponude cijele Republike Hrvatske, bez usmjerenosti na regije), devet specijaliziranih sajмова – pet nautičkih sajмова i četiri kamping sajma, te dva sajma na dalekim tržištima.

Iako se za svaki sajam vodi evidencija o broju posjetitelja, utrošenom promidžbenom materijalu, te broju suizlagača, učinak sajмова je izražen opisno.

Tijekom 2012. je djelovalo 18 predstavništava Turističke zajednice (16 u Europi, jedno u Sjedinjenim Američkim Državama, jedno u Japanu), te dvije ispostave u Njemačkoj i Italiji, a rashodi za rad su ostvareni u okviru programa Uredi, predstavništva i ispostave. Predstavništva i ispostave su obavljale sljedeće zadaće: prilagodba posebnostima turističkog tržišta na kojem posluju, utvrđivanje aktualnih trendova u turističkoj ponudi i potražnji, pravodobno prikupljanje i dostavljanje točnih informacija o stanju na tržištu, povezivanje domaćih i inozemnih poslovnih partnera, te druge aktivnosti, koje su detaljnije određene Programom rada predstavništava i ispostava u inozemstvu.

Poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Republike Hrvatske, provedeno je u okviru programa Unaprjeđenje proizvoda. Vrijednosno značajniji rashodi u 2012. se odnose na dane potpore turističkim zajednicama u iznosu 10.841.697,00 kn, s ciljem razvoja turistički nerazvijenih područja. Praćenje provedbe aktivnosti se obavljalo putem obrade dokaza o provedbi aktivnosti za koje su odobrene potpore.

Zadaća Poduzimanja mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje selektivnih oblika turizma, ostvarena je u okviru programa Uredi, predstavništva i ispostave, odnosno putem aktivnosti za razvoj kongresnog i kulturnog turizma. Navedene aktivnosti su provedene u okviru posebnih odjela Turističke zajednice, Hrvatskog kongresnog i insentiv ureda i Ureda za kulturni turizam.

Rashodi Hrvatskog kongresnog i insentiv ureda u 2012. su iznosili 4.022.175,00 kn, a odnosili su se na organizaciju nastupa na kongresnim i insentiv burzama, posebne prezentacije, statističko praćenje kongresne i insentiv djelatnosti, te na druge aktivnosti. Na kongresnim i insentiv burzama je zajedno s Turističkom zajednicom, nastupilo 65 suizlagača (regionalni i gradski kongresni uredi, turističke agencije i hoteli).

Rashodi za aktivnosti Ureda za kulturni turizam su iznosili 3.019.645,00 kn. Cilj rada navedenog Ureda je suradnja sektora kulture, sustava turističkih zajednica i jedinica lokalne samouprave (općina i gradova).

Aktivnosti Ureda za kulturni turizam tijekom 2012. su najvećim dijelom bile usmjerene na potpore projektima i manifestacijama, izdavačku djelatnost, edukaciju kadrova, te nastupe na sajmovima kulturnog turizma. Rashodi za potpore projektima, manifestacijama i novim proizvodima su ostvareni u iznosu 1.171.997,00 kn, a vrijednosno značajnija sredstva su odobrena za sufinanciranje projekata Splitsko-dalmatinske županije u iznosu 220.000,00 kn (za jedanaest projekata, od kojih je najznačajnije Splitsko ljeto u iznosu 60.000,00 kn), Istarske županije u iznosu 190.000,00 kn (za deset projekata, od kojih je najznačajnije Brijunsko ljeto 2012.), te Dubrovačko-Neretvanske županije u iznosu 175.000,00 kn (za šest projekata, od kojih su najznačajnije Dubrovačke ljetne igre u iznosu 100.000,00 kn).

U promatranom razdoblju, Turistička zajednica nije ostvarila zadaću ustrojavanja jedinstvenog hrvatskog turističkog informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade prema turističkim zajednicama nižeg ustroja, koja je planirana Godišnjim programom rada i financijskim planom za 2012. u iznosu 300.000,00 kn. Ustrojen je sistem prikupljanja statističkih podataka o ostvarenom turističkom prometu (broj dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista i drugi podaci), ali nije ustrojen jedinstveni sustav vođenja popisa turista, kontrole naplate boravišne pristojbe i obrade podataka na razini cijelog sustava turističkih zajednica. Realizacija ovog projekta (iako je planirana i u 2013.) do vremena obavljanja revizije (prosinac 2013.) nije ostvarena.

Za postizanje ciljeva i zadaća, propisanih odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Turistička zajednica je provodila različite aktivnosti (programe, projekte i manifestacije). Većina planiranih aktivnosti i zadaća iz programa rada je obavljena, ali je učinak izražen opisno, jer Turistička zajednica nema utvrđene pokazatelje za praćenje provedbe zadaća i ciljeva iz programa rada. S obzirom da ciljevi programa i aktivnosti nisu mjerljivi, nije moguće ocijeniti koliko su utjecali na razvoj turizma.

II. REVIZIJA ZA 2012.

Ciljevi i područja revizije

Osnovni ciljevi revizije su bili:

- provjeriti istinitost i vjerodostojnost financijskih izvještaja
- provjeriti primjenu zakona i drugih propisa vezanih uz organizaciju i financijsko računovodstveno poslovanje
- provjeriti pravilnost stjecanja prihoda
- provjeriti pravilnost ostvarenja rashoda, odnosno jesu li financijska sredstva korištena isključivo za ostvarenje ciljeva utvrđenih programom rada i financijskim planom
- provjeriti pravilnost izvršenja drugih transakcija.

Posebni ciljevi revizije su bili:

- ocijeniti efikasnost Turističke zajednice u promicanju i unaprjeđenju turizma Republike Hrvatske
- ocijeniti efikasnost suradnje Turističke zajednice s Ministarstvom turizma, Institutom za turizam i sustavom turističkih zajednica
- ocijeniti učinkovitost trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, turističkih članarina ili iz proračuna, te drugih izvora.

Područja revizije su određena prema kriteriju značajnosti i na temelju procjene rizika pojave nepravilnosti.

Metode i postupci revizije

Za potrebe prikupljanja revizijskih dokaza, proučena je i analizirana pravna regulativa, interni akti, te dokumentacija i informacije o poslovanju Turističke zajednice. Podaci iskazani u financijskim izvještajima su uspoređeni s podacima iz ranijeg razdoblja, te s podacima iz financijskog plana s ciljem utvrđivanja područja rizika. Provjerene su poslovne knjige i knjigovodstvene isprave koje služe kao dokaz o nastalim poslovnim događajima. Ispitana je dosljednost primjene zakonskih propisa, te pravila, procedura i drugih internih akata, s ciljem utvrđivanja zakonitosti poslovanja. Za izračun i analizu značajnih pokazatelja, omjera i trendova, primijenjeni su odgovarajući analitički postupci. Obavljena je detaljna provjera vrijednosno značajnih stavki na pojedinim računima, a vrijednosno manje značajne stavke su testirane metodom uzorka. Provjerene su računovodstvene evidencije, popis imovine i obveza, dokumentacija u vezi s obračunom plaća i naknada za zaposlene, ulazni računi, provođenje postupaka nabave i izvršenje zaključenih ugovora. Obavljeni su razgovori i pribavljena obrazloženja odgovornih osoba o pojedinim poslovnim događajima.

Provjera izvršenja naloga i preporuka revizije za 2007.

Državni ured za reviziju je obavio financijsku reviziju Turističke zajednice za 2007., o čemu je sastavljeno Izvješće i izraženo bezuvjetno mišljenje. Također je obavio reviziju učinkovitosti naplate i raspodjele prihoda od boravišnih pristojbi u turističkim zajednicama u 2007., o čemu je sastavljeno Izvješće i dana ocjena djelomične učinkovitosti.

Revizijom su utvrđene određene nepravilnosti opisane u izvješćima koje se odnose na Turističku zajednicu i sustav turističkih zajednica, te je naloženo da se poduzmu potrebne radnje i provedu predložene preporuke.

Državni ured za reviziju je naložio evidentiranje rashoda i imovine u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Državni ured za reviziju je predložio, u suradnji s Poreznom upravom i turističkim zajednicama mjesta, općina, gradova i županija, utvrditi dužnike, mogućnost naplate te poduzeti mjere u svrhu učinkovitije naplate dugovanja za turističku članarinu. Predložio je odrediti rokove izrade i sadržaj izvješća Nadzornog odbora, te izvješća Nadzornih odbora kojima su utvrđene nepravilnosti u radu dostavljati tijelima turističke zajednice višeg ustroja. Također je predložio odrediti rokove i svrhu dostave prijedloga programa rada i financijskog plana, te godišnjeg financijskog izvješća turističkim zajednicama višeg ustroja. Nadalje je Državni ured za reviziju predložio, uspostaviti praćenje i ocjenu provedbe ciljeva i programa na razini cijelog sustava. Predložio je uvesti jedinstvenu računalnu evidenciju potraživanja od boravišne pristojbe i poduzetih mjera, a u slučaju nepravodobnog plaćanja obračunati zatezne kamate. Osim toga, predložio je izvršavanje izdataka u skladu s financijskim planom, propisivanje mjera koje se mogu poduzeti kada se nadzorom utvrde nepravilnosti ili nezaklonosti, te obavljanje većeg broja nadzora nad sustavom turističkih zajednica.

Revizijom za 2012. je utvrđeno prema kojim nalogima i preporukama je postupljeno i prema kojima nije postupljeno.

Preporuke prema kojima je postupljeno:

- Turistička zajednica je odredila rok i svrhu dostave prijedloga programa rada i financijskog plana, te rok dostave godišnjih financijskih izvješća
- Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma su propisane mjere koje se mogu poduzeti kada se nadzorom utvrde nepravilnosti ili nezaklonosti, a broj obavljenih nadzora koje obavlja Turistička zajednica se značajno povećao
- Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma su propisani obvezni elementi izvješća nadzornih odbora, a po primitku navedenih izvješća (od Županijskih turističkih zajednica), Turistička zajednica ocjenjuje sadržje li propisane elemente i o tome sastavlja izvješće
- od 2008. je uvedeno jedinstveno planiranje i izvješćivanje u sustavu i to prema dokumentu Turističke zajednice: Planiranje i izvješćavanje u sustavu turističkih zajednica.

Nalozi i preporuke prema kojima nije postupljeno:

- u poslovnim knjigama nisu evidentirani rashodi te materijalna imovina nabavljena u predstavništvima i ispostavama u inozemstvu, a rashodi se evidentiraju prema Programu rada i financijskom planu, umjesto i prema računima računskog plana
- Turistička zajednica nije ustrojila evidenciju o dužnicima, mogućnostima naplate te poduzetim mjerama sa svrhom učinkovitije naplate dugovanja za turističku članarinu

- nadležna tijela (skupština, odnosno Sabor) ne donose izmjene i dopune godišnjeg programa i financijskog plana, te se izvršavaju rashodi koji nisu planirani financijskim planom ili se rashodi planirani financijskim planom izvršavaju u iznosima većim od planiranog
- praćenje i ocjena provedbe ciljeva i projekata na razini sustava nije uspostavljeno
- jedinstvena računalna evidencija potraživanja od boravišne pristojbe i poduzetih mjera naplate nije ustrojena.

Turistička zajednica je i nadalje u obvezi postupati prema danim nalogima i preporukama Državnog ureda za reviziju.

Nalaz za 2012.

Revizijom su obuhvaćena sljedeća područja: djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, sustav unutarnjih kontrola, financijski izvještaji, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihodi, rashodi, imovina i obveze, programi i projekti, te postupci nabave.

Obavljenom revizijom su utvrđene nepravilnosti i propusti koji se odnose na djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo, planiranje i računovodstveno poslovanje, prihode, rashode, programe i projekte, te postupke nabave.

1. Djelokrug rada i unutarnje ustrojstvo

- 1.1. Djelokrug rada turističkih zajednica je utvrđen odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, Zakona o boravišnoj pristojbi, te drugim provedbenim propisima. Članovi Turističke zajednice su turističke zajednice županija i Turistička zajednica Grada Zagreba. Tijela Turističke zajednice su Sabor, Turističko vijeće, Nadzorni odbor i Predsjednik. Glavni ured je stručna služba, koja obavlja stručne i administrativne poslove.

Na temelju Odluka Turističkog vijeća Turističke zajednice (iz travnja i lipnja 2012.), pet zaposlenika Glavnog ureda je imenovano u nadzorne odbore turističkih zajednica županija (Dubrovačko-neretvanske, Virovitičko-podravske, Istarske, Splitsko-dalmatinske, Osječko-baranjske, Zadarske, Primorsko-goranske, Zagrebačke, Šibensko-kninske, te Varaždinske), kao i Grada Krka. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 24. stavak 1. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, kojom je propisano da direktor turističkog ureda i drugi radnici zaposleni u turističkom uredu ne mogu biti predsjednicima niti članovima skupštine, turističkog vijeća i nadzornog odbora niti jedne turističke zajednice.

Državni ured za reviziju nalaže postupanje u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

- 1.2. *Prema očitovanju, Turistička zajednica u potpunosti prihvaća nalog Državnog ureda za reviziju, te je po istom već postupljeno. Turističko vijeće Turističke zajednice, na 23. sjednici održanoj 14. ožujka 2014., je donijelo Odluku kojom se opozivaju dosadašnji članovi i imenuju novi članovi u nadzorne odbore turističkih zajednica županija, Turističke zajednice Grada Zagreba i Turističke zajednice otoka Krka, u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.*

2. Planiranje i računovodstveno poslovanje

- 2.1. Turistička zajednica vodi poslovne knjige i sastavlja financijske izvještaje prema odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija (Narodne novine 10/08, 7/09, 158/13 i 1/14).

- Godišnji program rada i financijski plan

Program rada i financijski plan za 2012. su koncem veljače 2012. prihvaćeni na sjednici Sabora Turističke zajednice. Financijskim planom za 2012. su planirani prihodi i rashodi u iznosu 247.700.000,00 kn. Prihodi su planirani prema izvorima, a odnose se na prihode od boravišne pristojbe u iznosu 92.750.000,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 90.000.000,00 kn, turističke članarine u iznosu 57.950.000,00 kn, te druge prihode u iznosu 7.000.000,00 kn.

Rashodi su planirani prema marketinškim aktivnostima, a odnose se na aktivnosti funkcionalnog marketinga u iznosu 230.700.000,00 kn i administrativnog marketinga u iznosu 17.000.000,00 kn. Unutar planiranih aktivnosti, rashodi nisu planirani prema vrstama, odnosno prema propisanim računima iz računskog plana za neprofitne organizacije.

Tijekom 2012. je došlo do odstupanja rashoda u odnosu na planirane u obujmu većem od 5,0 %, a izmjene i dopune financijskog plana nisu donesene, što je trebalo učiniti. Primjerice, više od plana su ostvareni rashodi sljedećih aktivnosti: posebne tržišne aktivnosti za 4.437.259,00 kn ili 134,5 %, studentska putovanja novinara za 315.449,00 kn ili 7,9 %, dodjela godišnje nagrade Zlatna penkala za 91.413,00 kn ili 22,9 %, poslovne radionice Buy Croatia i sastanci strukovnih udruga za 297.681,00 kn ili 22,9 %, te vanjsko oglašavanje za 1.214.437,00 kn ili 32,0 % više od plana.

Navedeno nije u skladu s odredbom članka 62. stavaka 5. i 6. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, kojom je propisano da ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5,0 %, turistička zajednica je dužna donijeti izmjene, odnosno dopune programa rada i financijskog plana. Izmjene programa rada i financijskog plana obavljaju se na način i prema postupku kojim se donosi program rada i financijski plan.

Programom rada za 2012. je dan pregled vrsta posebnih tržišnih aktivnosti (posebne TV i radio emisije, editorijali, advertorijali, posebne edicije, road show nastupi, posebne prezentacije, poslovne radionice, skupovi i programi turoperatora i turističkih agencija, izložbe) koje će Turistička zajednica i predstavništva samostalno ili u suradnji s drugim zainteresiranim subjektima u zemlji i inozemstvu (sustav turističkih zajednica, turooperatori i turističke agencije, medijske kuće) provoditi, ali bez financijskih pokazatelja. Posebne tržišne aktivnosti su planirane u ukupnom iznosu 3.300.000,00 kn.

U okviru rashoda za prezentacije su ostvareni rashodi za održavanje manifestacije Hrvatski turistički dan u iznosu 1.009.136,00 kn. Programom rada za 2012. navedena manifestacija je planirana u osam država, a održana je u šest. Hrvatski turistički dan nije održan u tri planirane države, a u jednoj je održan (Sjedinjenim Američkim Državama), iako nije bio planiran. Iz dostupne dokumentacije nije razvidno zašto se odustalo od održavanja navedene manifestacije u tri planirane države, a održana je u državi koja nije bila planirana Programom rada za 2012.

Državni ured za reviziju je mišljenja da je trebalo donijeti izmjene i dopune Programa rada za 2012. ili odluku o promjeni države održavanja manifestacije Hrvatski turistički dan.

Državni ured za reviziju nalaže, u slučaju odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5,0 %, donošenje izmjena odnosno dopuna programa rada i financijskog plana, na način i prema postupku kojim se donosi program rada i financijski plan, u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma.

Državni ured za reviziju predlaže razraditi financijski plan na način da se u okviru aktivnosti, planiraju značajniji rashodi prema vrstama rashoda utvrđenih računskim planom, te praćenje ostvarenja planiranih prihoda i rashoda prema vrstama i po aktivnostima. Nadalje, predlaže programom rada planirati financijske pokazatelje za svaku vrstu aktivnosti, a u slučaju promjene poslovnog događaja donijeti izmjenu i dopunu programa rada.

- Poslovne knjige i financijski izvještaji

Turistička zajednica je sastavila temeljne financijske izvještaje za 2012. i to: Bilancu, Račun prihoda i rashoda, te Bilješke uz financijske izvještaje. Financijski izvještaji su u roku dostavljeni Financijskoj agenciji, a nakon isteka roka, u vrijeme obavljanja revizije u rujnu 2013., Državnom uredu za reviziju. Bilješke uz financijske izvještaje sadrže razradu podataka iz Računa prihoda i rashoda, ali ne i razradu podataka iz Bilance.

Odredbom članka 70. stavka 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se financijski izvještaji sastavljeni za poslovnu godinu predaju u elektronskom i papirnatom obliku Državnom uredu za reviziju i instituciji ovlaštenoj za obradu podataka, u roku 60 dana od isteka izvještajnog razdoblja. Odredbom članka 65. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da su Bilješke uz financijske izvještaje detaljnija razrada i dopuna podataka iz Bilance i Računa prihoda i rashoda.

Materijalna imovina koja se nalazi u predstavništvima i ispostavama u inozemstvu nije iskazana u poslovnim knjigama i Bilanci. Prema izvješću o ostvarenju Programa rada za 2012., tijekom 2012. u predstavništvima i ispostavama je nabavljena imovina u vrijednosti 91.813,00 kn.

Prema podacima evidentiranim u pomoćnim knjigama predstavništava i ispostava (na temelju mjesečnih financijskih izvještaja i računa), rashodi su ostvareni u iznosu 40.503.645,00 kn, a nisu iskazani u glavnoj knjizi i Izvještaju o prihodima i rashodima. U glavnoj knjizi su evidentirani rashodi koji se odnose na predstavništva u iznosu 39.726.051,00 kn (doprinosi na plaće zaposlenih u iznosu 1.367.673,00 kn i prijenos novčanih sredstava s računa Glavnog ureda na račune predstavništava u iznosu 38.358.378,00 kn, koji je pogrešno evidentiran u okviru rashoda za donacije). Zbog navedenoga, u glavnoj knjizi i Izvještaju o prihodima i rashodima su manje iskazani rashodi za 777.594,00 kn. U glavnoj knjizi je trebalo evidentirati rashode koji su opravdani na temelju računa predstavništava (evidentirani u pomoćnim evidencijama) u iznosu 40.503.645,00 kn.

Odredbom članka 3. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da se računovodstvo neprofitnih organizacija temelji na opće prihvaćenim načelima točnosti, istinitosti, pouzdanosti i pojedinačnom iskazivanju pozicija. Odredbom članka 70. stavka 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da neprofitne organizacije sastavljaju i predaju financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njenih organizacijskih dijelova.

Pojedini poslovni događaji nisu evidentirani u poslovnim knjigama na propisanim računima iz računskog plana, nego prema aktivnostima iz Programa rada i financijskog plana. U okviru materijalnih rashoda su iskazani rashodi za usluge promidžbe i informiranja u iznosu 174.016.130,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na udruženo oglašavanje (turističke zajednice, touroperator, zračni prijevoznici i drugi) u iznosu 36.846.085,00 kn, održavanje sajмова i prezentacija u iznosu 29.463.584,00 kn, TV oglašavanje u iznosu 24.368.042,00 kn, oglašavanje u tisku u iznosu 15.527.081,00 kn, Internet oglašavanje u iznosu 12.826.920,00 kn, studijska putovanja novinara i održavanje Zlatne penkale u iznosu 4.806.862,00 kn, te brošure i informativne materijale u iznosu 4.465.946,00 kn.

U okviru svake od navedenih aktivnosti, dio rashoda se odnosi na rashode za obavljene usluge promidžbe i informiranja, a dio se odnosi na pogrešno evidentirane druge rashode. Tako se primjerice, rashodi za sajmove u iznosu 25.639.789,00 kn odnose na izradu i postavu štandova u iznosu 13.275.635,00 kn, zakup prostora u iznosu 6.867.136,00 kn, troškove putovanja u iznosu 2.606.595,00 kn, usluge prijevoza robe u iznosu 1.032.509,00 kn, lokalne sajmove u organizaciji predstavništava u iznosu 511.166,00 kn, sufinanciranje sajмова u organizaciji turističkih zajednica županija u iznosu 400.236,00 kn, izradu službene odjeće informatora u iznosu 296.875,00 kn i druge rashode u iznosu 649.637,00 kn. Navedene je rashode trebalo evidentirati, u skladu s prirodom rashoda, na odgovarajućim računima iz računskog plana. Prema odredbi članka 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, neprofitne organizacije vode knjigovodstvo po načelu dvojnog knjigovodstva, a prema rasporedu računa iz računskog plana za neprofitne organizacije.

U poslovnim knjigama za 2012., u okviru rashoda za prezentacije, studijskih putovanja novinara i manifestacije Hrvatski turistički dan, evidentirani su rashodi iz 2010. za usluge prijevoza u iznosu 57.828,00 kn. Navedeno nije u skladu s odredbom članka 20. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija kojom je propisano da se rashodi priznaju na temelju nastanka poslovnog događaja (obveza) i u izvještajnom razdoblju na koje se odnose neovisno o plaćanju.

U okviru posebnih tržišnih aktivnosti su evidentirani rashodi za putovanje i poslovnu radionicu Buy Croatia za talijansku udrugu putničkih agencija u suradnji s Turističkom zajednicom Primorsko-goranske županije u iznosu 441.043,60 kn, kongres Havas Voyages iz Francuske u iznosu 149.151,57 kn, suradnju s europskim udruženjem nacionalnih udruga putničkih agencija i turopatora u iznosu 129.710,00 kn, te za suradnju s domaćim udrugama u iznosu 50.000,00 kn. Navedeni rashodi su trebali biti evidentirani u okviru rashoda za aktivnost Poslovne radionice Buy Croatia i sastanci strukovnih udruga.

Državni ured za reviziju nalaže sastavljanje i dostavljanje financijskih izvještaja, te evidentiranje rashoda i imovine, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, predlaže rashode evidentirati u okviru planiranih aktivnosti, kako bi rashodi iste aktivnosti bili evidentirani na jednom mjestu.

- Popis imovine i obveza

Odluka o popisu imovine i obveza, te osnivanju povjerenstva za popis za 2012. je donesena u prosincu 2012. Odlukom su određeni zadaci i rokovi za dostavu izvješća o obavljenom popisu.

Povjerenstvo je obavilo popis dugotrajne imovine u Glavnom uredu, ali u popisne liste nisu uneseni podaci o vrijednosti imovine. Sastavljeno je izvješće o popisu, prema kojem je predložen otpis potraživanja u iznosu 6.953,00 kn i obveza u iznosu 1.471,00 kn. Predložen je rashod osnovnih sredstava (kompjutorska oprema, oprema za skladište, uredski namještaj i drugo) i sitnog inventara sadašnje vrijednosti 192.162,00 kn. Povjerenstvo za popis u izvješću nije navelo obrazloženje za rashod osnovnih sredstava, odnosno je li imovina neupotrebljiva i izvan funkcije, te nije donesena odluka o načinu rješavanja otpisane imovine (donacija, prodaja ili uništenje). Prema prijedlogu Povjerenstva, donesene su odluke o otpisu potraživanja i obveza, te rashodu opreme, što je evidentirano u poslovnim knjigama.

Nadalje, dugotrajna imovina u predstavništvima i ispostavama u inozemstvu je popisana količinski, a s obzirom da u glavnoj knjizi nije evidentirana njezina vrijednost, nije obavljeno usklađenje knjigovodstvenog i stvarnog stanja. Također je utvrđeno da popisom nije obuhvaćena službena odjeća informatora u vrijednosti 459.773,00 kn, odnosno popis nije sveobuhvatan i cjelovit. Odredbom članka 13. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da su neprofitne organizacije obvezne popisati imovinu i obveze na kraju svake poslovne godine sa stanjem na datum bilance radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem. Podaci o popisu se unose pojedinačno u naturalnim, odnosno novčanim izrazima u popisne liste. Popisne liste su knjigovodstvene isprave čiju vjerodostojnost potpisima potvrđuju članovi popisnog povjerenstva. Odredbom članka 14. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija je propisano da je povjerenstvo nakon popisa, obvezno sastaviti izvještaj na temelju popisnih listi i svojih zapažanja.

Državni ured za reviziju nalaže obavljanje popisa imovine i obveza radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, te donošenje odluke o načinu rješavanja otpisane imovine (donacije, prodaja ili uništenje).

- 2.2. *U očitovanju Turističke zajednice, vezano za Godišnji program rada i financijski plan, prihvaća se nalog, te će se u budućnosti postupati u skladu s odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, na način da će se donositi izmjene, odnosno dopune programa rada i financijskog plana ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5 %. Nadalje, navodi se da će se za promjene u planiranim aktivnostima donositi izmjene i dopune Programa rada ako tijekom godine dođe do odstupanja od programa rada i financijskog plana u obujmu većem od 5 %.*

U očitovanju se također navodi da Turistička zajednica u potpunosti prihvaća primjedbu koja se odnosi na sastavljanje i dostavljanje financijskih izvještaja, te se obvezala u budućem razdoblju dostavljati izvještaje u rokovima u skladu s člankom 70. stavak 1. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija i izrađivati Bilješke uz financijske izvještaje u skladu s člankom 65. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija. Također, u potpunosti se prihvaća primjedba o evidentiranju u poslovnim knjigama na propisanim računima iz računskog plana.

Vezano za dio naloga koji se odnosi na primjenu odredbe članka 70. stavak 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, kojom je propisano da neprofitne organizacije sastavljaju i predaju financijske izvještaje na razini pravne osobe s uključenim podacima o poslovanju njenih organizacijskih dijelova, Turistička zajednica je u kontaktu s nadležnim institucijama kako bi se nedvojbeno utvrdio pravni i poslovni status predstavništava i ispostava, te na taj način utvrdila obveza primjene članka 70. stavak 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

Pokrenut je postupak ponovnog utvrđivanja pravnog statusa predstavništava i ispostava pred nadležnim tijelima domicilnih zemalja, te će nakon završetka istog o zaključcima obavijestiti Državni ured za reviziju.

U očitovanju se navodi da je Turistička zajednica, nakon revizije obavljene za 2007., vezano za evidentiranje rashoda i imovine u predstavništvima i ispostavama u inozemstvu, poduzela sljedeće radnje: ustrojena je pomoćna evidencija rashoda u računovodstvenom programu na način da su rashodi svakog pojedinog predstavništva i ispostave knjiženi prema grupama rashoda (za 35 grupa rashoda) na temelju mjesečnih obračuna koje kontrolira nadležna služba, ustrojena je evidencija materijalne imovine nabavljene za potrebe predstavništva i ispostava u inozemstvu, te se za istu vrši obračun amortizacije na godišnjoj razini, ustrojena je pomoćna kadrovska evidencija za sve zaposlenike u predstavništvima i ispostavama (detaširani i lokalni zaposlenici).

Nadalje, Turistička zajednica prihvaća nalog o obavljanju popis imovine i obveza radi usklađenja knjigovodstvenog sa stvarnim stanjem, u skladu s odredbama Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija, uz donošenje odluke o načinu rješavanja otpisane imovine (donacije, prodaja ili uništenje). Vezano za dio dugotrajne imovine u predstavništvima koja nije evidentirana u glavnoj knjizi, Turistička zajednica napominje kako je u kontaktu s nadležnim institucijama, kako bi se nedvojbeno utvrdio pravni i poslovni status predstavništava i ispostava, te na taj način utvrdila obveza primjene članka 70. stavak 4. Uredbe o računovodstvu neprofitnih organizacija.

3. Prihodi

- 3.1. Ukupni prihodi su ostvareni u iznosu 256.690.664,00 kn, što je za 9.605.996,00 kn ili 3,6 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Vrijednosno značajniji su prihodi od boravišnih pristojbi u iznosu 101.598.450,00 kn, iz državnog proračuna u iznosu 89.000.000,00 kn, te prihodi od turističkih članarina u iznosu 57.010.713,00 kn.

- Prihodi od boravišne pristojbe

Prihodi od boravišne pristojbe su ostvareni u iznosu 101.598.450,00 kn. Odnose se na prihode od osoba koje u turističkoj općini ili gradu u kojem nemaju prebivalište koriste uslugu smještaja u smještajnom objektu u iznosu 81.061.640,00 kn, osoba koje koriste uslugu noćenja na plovnom objektu nautičkog turizma u iznosu 12.050.000,00 kn, te 2,5 % izdvojenih sredstava boravišne pristojbe za razvojne projekte i programe u turistički nerazvijenim područjima u iznosu 8.486.810,00 kn. Boravišna pristojba je prihod turističkih zajednica, a raspoređuje se u skladu s odredbama Zakona boravišnoj pristojbi i Zakona o Hrvatskom crvenom križu (Narodne novine 92/01). Uplaćena sredstava boravišne pristojbe, nakon izdvajanja 1,0 % uplaćenih sredstava Hrvatskom crvenom križu i 2,5 % na posebni račun Turističke zajednice za razvojne projekte i programe na turistički nerazvijenim područjima, Financijska agencija dostavlja na račune korisnika otvorene kod poslovnih banaka prema sljedećem rasporedu: 65,0 % sredstava turističkoj zajednici općine ili grada, 10,0 % turističkoj zajednici županije, te 25,0 % sredstava Turističkoj zajednici. Prema Izvještaju Financijske agencije o uplati i rasporedu prihoda turističkih zajednica za 2012., u sustavu turističkih zajednica uplaćena je boravišna pristojba u iznosu 339.475.274,00 kn, od čega su izdvojena sredstava Hrvatskom crvenom križu u iznosu 3.394.713,00 kn, te Turističkoj zajednici u iznosu 8.486.810,00 kn.

Nakon izdvajanja sredstava, u sustavu turističkih zajednica je ostvaren ukupni prihod od boravišne pristojbe u iznosu 327.593.751,00 kn, od čega je prihod Turističke zajednice iznosio 81.061.640,00 kn ili 25,0 %.

U tijeku revizije (prosinac 2013.), Turistička zajednica je na traženje revizije izradila izvještaj o namjenskom korištenju prihoda od boravišne pristojbe za razvojne projekte i programe u turistički nerazvijenim područjima u iznosu 8.486.810,00 kn, prema kojem su navedeni prihodi u cijelosti utrošeni za financiranje rashoda za kontinentalne i druge turistički nerazvijene krajeve u Republici Hrvatskoj, odnosno za potpore dane turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima (u okviru aktivnosti: turističke inicijative i proizvodi u iznosu 3.367.071,00 kn, nastupi na turističkim sajmovima u iznosu 1.651.182,00 kn, potpore kulturnim i drugim manifestacijama u iznosu 998.435,00 kn, projekt Volim Hrvatsku u iznosu 738.971,00 kn, te druge aktivnosti u iznosu 1.731.151,00 kn).

Potraživanja za prihode od boravišnih pristojbi nisu iskazana u financijskim izvještajima, nego u pomoćnim evidencijama. Prema podacima prikupljenim od turističkih zajednica županija, početkom 2012. potraživanja za boravišnu pristojbu su iznosila 26.917.224,00 kn, ukupne obveze u 2012. su iznosile 333.065.063,00 kn, a tijekom godine je naplaćeno 332.432.542,00 kn. Koncem 2012. potraživanja za nenaplaćenu boravišnu pristojbu u sustavu turističkih zajednica su iznosila 27.549.745,00 kn (od čega se na Turističku zajednicu odnosi 25,0 % ili 6.887.436,00 kn), od čega se na nenaplaćena potraživanja iz prethodnih godina odnosi 8.081.162,00 kn. Potraživanja se odnose na pravne osobe u iznosu 20.010.020,00 kn i obveznike paušalnog plaćanja u iznosu 7.539.725,00 kn.

Prema pomoćnoj evidenciji Turističke zajednice, radi naplate spomenutih potraživanja, u sustavu turističkih zajednica su poduzimane mjere naplate (zaključeni su sporazumi o plaćanju, pokrenuti su postupci predstečajne nagodbe, te ovršni postupci, upućeni su zahtjevi nadležnom tijelu za provođenje postupaka nadzora kod obveznika plaćanja). Navedena pomoćna evidencija nije bila cjelovita, pa je Turistička zajednica u tijeku revizije (prosinac 2013.) prikupljala podatke o poduzetim mjerama naplate od turističkih zajednica iz sustava.

Državni ured za reviziju predlaže ustrojiti jedinstvenu računalnu evidenciju potraživanja od boravišne pristojbe i poduzetih mjera naplate, te evidenciju o korištenju prihoda od boravišne pristojbe za razvojne projekte i programe.

- Prihodi od članarina

Prihodi od članarina su ostvareni u iznosu 57.010.713,00 kn. Odnose se na prihode od pravnih i fizičkih osoba koje u turističkoj općini ili gradu imaju sjedište i ostvaruju prihod obavljanjem ugostiteljskih usluga, usluga u turizmu (ili neposredno povezanih djelatnosti) u iznosu 42.334.688,00 kn i izdvojenih sredstava (7,5 %) od turističke članarine za razvojne projekte i programe u turistički nerazvijenim područjima u iznosu 14.676.025,00 kn.

Članarina je prihod turističkih zajednica, a raspoređuje se u skladu s odredbama Zakona o članarinama u turističkim zajednicama. Prema odredbama članaka 14. i 16. Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, poslove evidencije, obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba, te nadzor nad naplatom članarine obavlja Porezna uprava.

Uplaćena sredstva članarine, nakon izdvajanja 3,0 % za naknadu troškova Poreznoj upravi i 7,5 % (na posebni račun Turističke zajednice) za potpore turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima, Financijska agencija raspoređuje: 65,0 % sredstava turističkoj zajednici općine ili grada, 10,0 % turističkoj zajednici županije, te 25,0 % sredstava Turističkoj zajednici.

Turistička zajednica nema za 2012. podatke o broju obveznika, osnovici za obračun, obračunanim iznosima, uplaćenim predujmovima, razlici za uplatu ili povrat i mjesečnom predujmu za svakog pojedinog obveznika.

U poslovnim knjigama tijekom 2012. je evidentirala samo uplate na temelju dnevnih izvoda Financijske agencije (u analitičkoj evidenciji) i poslovne banke (u glavnoj knjizi), odnosno u poslovnim knjigama koncem 2012. nema iskazanih potraživanja za prihode od turističke članarine. U skladu s odredbom članka 14. stavak 6. Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, Porezna uprava je obvezna jednom mjesečno dostaviti Turističkoj zajednici podatke o obračunu i naplati članarine od pravnih i fizičkih osoba, koji su obveznici uplate prema odredbama navedenog Zakona. Porezna uprava ni do konca 2013., nije dostavila Turističkoj zajednici podatke u skladu s navedenom odredbom Zakona o članarinama u turističkim zajednicama.

Porezna uprava je sastavila pregled uplata za 2012. i popis obveznika plaćanja turističke članarine za 2011. koji sadrži podatke o broju obveznika, osnovici za obračun, obračunanim iznosima, uplaćenim predujmovima, razlici za uplatu ili povrat i mjesečni predujam za svakog pojedinog obveznika. Iz navedenog pregleda je vidljivo da je ukupna nenaplaćena turistička članarina u sustavu turističkih zajednica koncem 2011. iznosila 48.862.705,00 kn, a razlika za povrat 19.887.628,00 kn. Navedeni podaci su u veljači 2013. dostavljeni Turističkoj zajednici.

Državni ured za reviziju predlaže od Porezne uprave zatražiti podatke o obračunanoj i naplaćenju turističkoj članarini, te potraživanjima za turističku članarinu, sa svrhom praćenja naplate, kako bi se pravodobno mogle poduzeti sve zakonske mjere naplate i izbjegla zastara i otpis potraživanja.

- 3.2. *U svome očitovanju Turistička zajednica prihvaća prijedloge Državnog ureda za reviziju i to vezano za računalnu evidenciju o namjenskom korištenju prihoda za razvojne projekte i programe, te će u budućem razdoblju ustrojiti navedeno praćenje rashoda, odnosno aktivnosti i projekata koji se financiraju namjenskim sredstvima za turističke programe u turistički nerazvijenim područjima i namjenskim sredstvima koji se koriste za unapređenje uvjeta, razvoj i promicanje nautičkog turizma.*
- Vezano za prijedlog o ustrojavanju jedinstvene računalne evidencije potraživanja od boravišne pristojbe i poduzetih mjera naplate, Turistička zajednica navodi da se Zakonom o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08, 59/09, 97/13, 158/13 i 30/14) uređuje obveza plaćanja boravišne pristojbe, način utvrđivanja visine boravišne pristojbe, raspoređivanje prikupljenih sredstava boravišne pristojbe, rokovi i način naplate i uplate boravišne pristojbe, prijava i odjava turista, te druga pitanja od značenja za prikupljanje i raspoređivanje boravišne pristojbe i evidenciju turističkih noćenja. Nadalje, navedenim Zakonom propisano je da se prijava i odjava turista obavlja u turističkoj zajednici općine ili grada ili njihovim podružnicama, a Turistička zajednica nije u posjedu podataka koji bi predstavljali temelj za stvaranje potraživanja, te nije u mogućnosti voditi računalnu evidenciju potraživanja od boravišne pristojbe.*

Nadalje se navodi da je člankom 22. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08) propisano da inspekcijski nadzor nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe te prijavom i odjavom boravka turista obavlja Državni inspektorat, odnosno člankom 3. Izmjena Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 30/14) propisano je da inspekcijski nadzor nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe te prijavom i odjavom boravka turista obavlja nadležna inspekcija Ministarstva financija. Također, u očitovanju se navodi da Turistička zajednica kontinuirano prikuplja podatke od sustava turističkih zajednica na temelju kojih vodi evidenciju o naplati boravišne pristojbe, a uz Odluke nadležnih tijela Turističke zajednice i u suradnji sa sustavom turističkih zajednica, koristi raspoložive instrumente, kako bi se postojeća potraživanja naplatila. Turistička zajednica prema dostavljenim listama dužnika od strane turističkih zajednica županija i Turističke zajednice Grada Zagreba kumulira podatke i sačinjava izvještaje. Nadalje, Turistička zajednica navodi da je većina dužnika za boravišnu pristojbu i turističku članarinu u provedbi stečajnog ili pred stečajnog postupka. Nadalje se navodi da je Turističko vijeće Turističke zajednice, na 1. sjednici (održanoj 3. travnja 2012.) pod točkom 11. dnevnog reda, donijelo Odluku kojom se prihvaća da se sa stanjem duga na dan 31. prosinca 2011., obračuna otplata duga na tri godine, te otpišu buduće zatezne kamate, a da se u zakonski predviđenim okvirima podmiruju buduće obveze za boravišnu pristojbu. Ostvarena je i sustavna komunikacija s turističkim zajednicama i tadašnjim Državnim inspektoratom kako bi se u 2013. dug smanjio. Turistička zajednica je u suradnji sa svim turističkim zajednicama kontaktirala, sukladno članku 22. Zakona o boravišnoj pristojbi (Narodne novine 152/08), tadašnji Državni inspektorat Republike Hrvatske, koji je poduzeo sve zakonom predviđene mjere, s ciljem smanjenja duga i daljnjeg nesmetanog rada turističkih zajednica. U cilju učinkovitije naplate u 2012., Turističke zajednica je platila trošak smještaja dodatnih inspektora na priobalnom području. U 2013. je vidljiv pozitivan trend uplata, pa je tako uplaćeno 2.262.693,00 kn na ime paušalnog duga prije 2013., te 10.806.356,00 kn od gospodarskih subjekata. Također, Turistička zajednica navodi da će u suradnji s turističkim zajednicama županija, lokalnim turističkim zajednicama i Carinskom upravom nastaviti intenzivnu suradnju kako bi se do konca godine smanjilo dugovanje po osnovi boravišne pristojbe, te da je u cilju dodatnog poboljšanja naplate duga boravišne pristojbe, Ministarstvo turizma izdalo Mišljenje, prema kojem turističke zajednice potraživanja po osnovi boravišne pristojbe mogu naplatiti putem pretvaranja tražbine u ulog u temeljnom kapitalu društva i to u slučaju društava koja su u pred stečajnoj nagodbi, te su zasada, tu mogućnost iskoristile dvije turističke zajednice, koje potražuju višemilijunske iznose po osnovi boravišne pristojbe.

Vezano za prijedlog da se od Porezne uprave zatraže podaci o obračunanoj i naplaćenju turističkoj članarini, te potraživanjima za turističku članarinu, sa svrhom praćenja naplate, kako bi se pravodobno mogle poduzeti sve mjere naplate, Turistička zajednica se očitovala da podržava ustrojavanje navedene evidencije, te sve mjere koje će poboljšati učinkovitiju naplatu članarine, ali ističe da za to nije nadležna institucija, te nema instrumente i ingerenciju nad navedenim, te u tom smislu ne može prihvatiti navod revizije. Turistička zajednica navodi da je Zakonom o članarinama u turističkim zajednicama (Narodne novine 152/08 i 88/10) određeno da članovi turističke zajednice plaćaju članarinu turističkoj zajednici, na području kojeg obavljaju svoju djelatnost, a istim su propisom određene i djelatnosti na koje se obveza odnos, te stope plaćanja članarine. Također, odredbama članka 14. navedenog Zakona određeno je da poslove evidencije, obračuna i naplate članarine od pravnih i fizičkih osoba obavlja Porezna uprava, kao i da Porezna uprava turističkim zajednicama općina i gradova jednom mjesečno dostavlja naprijed navedene podatke.

Za navedene troškove evidencije, obračuna i naplate članarine te dostave podataka Porezna uprava naplaćuje 3,0 % ukupno naplaćene članarine. Nadalje se navodi da su otvoreni prijelazni računi u Financijskoj agenciji za uplatu turističke članarine (prijelazni računi nisu računi Turističke zajednice). Po izvršenoj uplati Financijska agencija automatizmom obavlja raspodjelu sredstava korisnicima u skladu s odredbom članka 14. stavak 3. Zakona o članarinama u turističkim zajednicama, prema kojem 25,0 % pripada Turističkoj zajednici. U očitovanju se nadalje navodi da niti u jednom trenutku, Turistička zajednica kao i svi ostali korisnici, nisu ovlašteni obračunati, naplatiti ili primiti turističku članarinu direktno na svoj poslovni račun. Također, niti jedna turistička zajednica, ne utvrđuje visinu članarina za pojedinog gospodarskog subjekta, već je za to zadužena Porezna uprava, budući da su jedino Poreznoj upravi dostupni završni izvještaji (račun dobiti i gubitka, te ukupni primici iz knjige primitaka i izdataka), te ostali podaci koji su temelj za naplatu turističke članarine, koje su obveznici plaćanja članarine dužni, prema članku 15. Zakona, dostavljati navedenom tijelu. Nadalje se navodi, s obzirom da Turistička zajednica, kao i druge turističke zajednice nemaju temelje za obračun turističke članarine, iste nisu ovlaštene obavljati nadzor uplaćenih sredstava, naročito iz razloga jer im nisu dostupne sve informacije, koje bi bile presudne za provođenje nadzora te utvrđivanja činjenica je li turistička članarina dobro obračunata i uplaćena u skladu sa Zakonom. U očitovanju se navodi da Turistička zajednica nije ovlaštena potraživati iznos turističke članarine, niti je u mogućnosti ustrojiti točnu evidenciju dužnika (već to isključivo može i mora ustrojiti i voditi Porezna uprava), te da Turistička zajednica jednom godišnje zaprima od Porezne uprave popis zaduženja obveznika članarine i to za dvije godine unatrag, te popis uplaćene članarine za prethodnu godinu.

4. Rashodi

- 4.1. Rashodi su u 2012. ostvareni u iznosu 232.369.598,00 kn, što je za 47.809.628,00 kn ili 17,1 % manje u odnosu na prethodnu godinu. Ostvareni ukupni rashodi su u odnosu na planirane manji za 15.330.402,00 kn ili 6,2 %. Odnose se na materijalne rashode u iznosu 182.143.007,00 kn, donacije u iznosu 38.358.378,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 11.057.963,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 643.081,00 kn, te financijske rashode u iznosu 167.169,00 kn.

U okviru materijalnih rashoda vrijednosno su najznačajniji rashodi za usluge u iznosu 179.678.275,00 kn, od čega se na usluge promidžbe i informiranja odnosi 174.016.130,00 kn (program Oglašavanje u iznosu 102.319.824,00 kn, Komunikacijske taktike u iznosu 43.946.842,00 kn, Unaprjeđenje proizvoda u iznosu 14.571.932,00 kn, program Uredi u iznosu 8.006.715,00 kn i drugo), a na druge usluge 5.662.145,00 kn (usluge telefona, pošte i prijevoza u iznosu 2.685.721,00 kn, usluge najma u iznosu 1.052.288,00 kn, intelektualne usluge u iznosu 990.374,00 kn i drugo).

Revizijom su utvrđene nepravilnosti i slabosti u pojedinim programima, odnosno aktivnostima, te su dane preporuke u svrhu poboljšanja efikasnosti, racionalnog korištenja sredstava i transparentnosti Turističke zajednice. Nepravilnosti su utvrđene u okviru programa Oglašavanje, koji se odnose na rashode za sponzorstvo, a u okviru programa Komunikacijske taktike, koji se odnose na nabavu službene odjeće informatorima, izbor izvoditelja zabavno scenskog programa, održavanje dodjele godišnje nagrade Zlatna penkala, te promidžbeni materijal.

Također su utvrđene nepravilnosti u dijelu rashoda koji se odnose na poslove skladištenja, te izradu Operativnog marketing plana turizma Republike Hrvatske za 2013.

- Program Oglašavanje

Rashodi za program Oglašavanje su planirani u iznosu 116.200.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 102.319.824,00 kn, što je za 13.880.176,00 kn ili 11,9 % manje od plana. Na opće oglašavanje se odnosi 65.473.739,00 kn, a na udruženo oglašavanje 36.846.085,00 kn. Planirana sredstva za opće oglašavanje u odnosu na 2011. manja su za 22.150.000,00 kn ili 24,4 %.

U okviru posebnih tržišnih aktivnosti su evidentirani rashodi za sponzorstvo, od čega se na jednog korisnika odnosi 537.500,00 kn, a na drugog korisnika 500.000,00 kn. Rashodi za sponzorstvo nisu pojedinačno planirani Godišnjim programom rada, niti je donesen akt kojim bi se uredili kriteriji za davanje sponzorstva (koga će se sponzorirati, visina sredstava i drugo).

Državni ured za reviziju predlaže donošenje akta kojim će se utvrditi kriteriji i postupak dodjele sponzorstva, te objavljivanje ugovora o sponzorstvu na internetskim stranicama Turističke zajednice, sa svrhom transparentnosti trošenja financijskih sredstava.

- Program Komunikacijske taktike

Rashodi za program Komunikacijske taktike su planirani u iznosu 41.900.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 43.946.842,00 kn, što je za 2.046.842,00 kn ili 4,9 % više od plana.

Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na aktivnosti sajmovi i prezentacije u iznosu 29.463.584,00 kn, promidžbeni materijal u iznosu 6.068.954,00 kn, te studijska putovanja novinara i Zlatna penkala u iznosu 4.806.862,00 kn. Rashodi za sajmove su ostvareni u iznosu 25.639.789,00 kn, što je za 5.639.789,00 kn ili 28,2 % više od plana. S obzirom da na sajmovima Turističke zajednice sudjeluju i suizlagači, prihodi od poslovnih subjekata za nastupe, odnosno suizlaganje na sajmovima su ostvareni u iznosu 5.534.767,00 kn, te stvarni rashodi za sajmove iznose 20.105.022,00 kn, što je za 105.022,00 kn više od plana.

Vrijednosno značajniji rashodi za sajmove se odnose na izradu i postavu izložbenog prostora u iznosu 13.275.635,00 kn, te zakup izložbenih prostora u iznosu 6.867.136,00 kn. U okviru navedenih rashoda su evidentirani rashodi za nabavu službene odjeće informatorima u iznosu 296.875,00 kn i rashodi za zabavno-scenski program u iznosu 182.495,00 kn.

Tijekom 2012. Turistička zajednica je nastupila na 44 sajma, od čega je organizirano 20 nacionalnih prezentacija s istaknutim turističkim regijama, 13 nastupa info - punktom (objedinjeni nastupi turističke ponude cijele Republike Hrvatske, bez usmjerenosti na regije), devet specijaliziranih sajmova – pet nautičkih sajmova i četiri kamping sajma, te dva sajma na dalekim tržištima.

Za svaki sajam Turistička zajednica je financirala najam prostora, osoblje, uređenje izložbenog prostora i dostavu materijala. Na sajmovima u 2012. Turistička zajednica je nastupila s novim dizajnom izložbenog prostora kao i novom službenom odjećom informatora.

Za nabavu službene odjeće informatorima je proveden postupak nabave u 2011. Odabrana je ponuda s najnižom cijenom, te je u listopadu 2011. zaključen ugovor. Nabava službene odjeće informatorima je ugovorena u iznosu 459.773,00 kn i obavljena je u skladu s ugovorom. Nabavljeno je 140 komada ženskih i 60 komada muških sakoa, 60 komada ženskih i 70 komada muških hlača, 90 komada ženskih suknji, te 80 komada ženskih i 60 komada muških prsluka. Služba za sajmove i prezentacije vodi pomoćnu evidenciju koja, između ostaloga, sadrži ime i prezime informatora, odnosno broj potrebnih informatora (a time i količinu službene odjeće) za pojedine sajmove. S obzirom da se većina sajмова održava u prva tri mjeseca godine, a prema pomoćnim evidencijama navedene Službe, na sajmovima je od dva do osam informatora, Državni ured za reviziju je mišljenja da su nabavljene veće količine službene odjeće od potrebnih. Nadalje, svake godine broj nastupa Turističke zajednice na sajmovima se smanjuje, te je u 2012. nastupila na jedanaest sajмова manje nego u 2011. Revizijom je utvrđeno da dio službene odjeće koja se nalazi u Turističkoj zajednici (prsluci, muški i ženski sakoi na kojima nisu skinute etikete dobavljača), kao i službena odjeća na skladištu nije bila u uporabi (dvije godine, od nabave u listopadu 2011. do konca 2013.).

Rashodi zabavno-scenskog programa za vrijeme održavanja sajмова su ostvareni u iznosu 182.495,00 kn, a vrijednosno značajniji se odnose na tri nastupa jednog izvoditelja u iznosu 76.103,00 kn. Za sajam u Utrechtu, direktor predstavništva je predložio nastup klape i grupe. Izabran je drugi izvoditelj, s kojim je u prosincu 2011. zaključen godišnji ugovor o umjetničkom nastupu za 2012., te je izvoditelj stavljen u povoljniji položaj u odnosu na druge. Tijekom 2012., navedeni je izvoditelj za nastupe ispostavio račune u iznosu 382.575,00 kn, što je i plaćeno.

Računi su ispostavljeni za nastupe na sajmovima, hrvatskim turističkim danima i prezentacijama (evidentirano u okviru rashoda za zabavno-scenski program) u iznosu 297.150,00 kn, te izradu i snimanje spotova i songova – audio snimanje i otkup autorskih prava u iznosu 85.425,00 kn.

Rashodi za promidžbeni materijal su ostvareni u iznosu 6.068.954,00 kn. Odnose se na brošure i info materijal u iznosu 4.465.946,00 kn, te na suvenire i drugi promidžbeni materijal u iznosu 1.603.008,00 kn. Evidencija o stanju pojedine vrste promidžbenog materijala se do 30. rujna 2012. vodila na skladištu. Od 1. listopada 2012. evidencija o stanju promidžbenog materijala kao i kome je promidžbeni materijal izdan, se vodi u pomoćnim knjigama.

Prema evidencijama koje su se vodile na skladištu i pomoćnim evidencijama, pri preuzimanju skladišta u manjem broju slučajeva je preuzeto manje promidžbenog materijala, a u većem broju slučajeva je preuzeto više promidžbenog materijala, te je upitno preuzimanje promidžbenog materijala 1. listopada 2012. Primjerice, preuzeto je više papirnatih vrećica HTZ-ingleski jezik za 27 959 komada (126.934,00 kn), te brošura Kulturna baština-njemački jezik za 24 047 komada (115.726,00 kn), Hrvatska enogastronomija-ingleski jezik za 18 068 komada (106.421,00 kn), te Prirodna baština-kineski jezik za 14 847 komada (64.956,00 kn). Prema pomoćnim evidencijama, manje je preuzeto turističkih infomacija-talijanski jezik za 11 041 komada (7.729,00 kn), te Image brošura-ingleski jezik za 3 093 komada (11.011,00 kn), Image brošura-talijanski jezik za 752 komada (2.948,00 kn) i brošura Baranja-ingleski jezik za 297 komada (1.775,00 kn).

Rashodi za studijska putovanja novinara i Zlatnu penkalu su planirani u iznosu 4.400.000,00 kn, a ostvareni su u iznosu 4.806.862,00 kn, što je za 406.862,00 kn ili 9,2 % više od plana. Na studijska putovanja novinara se odnosi 4.315.449,00 kn, a na Zlatnu penkalu 491.413,00 kn. Vrijednosno značajniji rashodi za studijska putovanja novinara se odnose na usluge prijevoza u iznosu 1.824.161,00 kn, te smještaja u iznosu 908.958,00 kn.

Prema Izvješću o ostvarenju Programa rada za 2012., Republiku Hrvatsku su posjetila 552 strana novinara iz 29 država, od čega 504 novinara u potpunoj organizaciji Turističke zajednice, a 48 novinara u djelomičnoj organizaciji. Broj novinara po tržištu se utvrđuje u suradnji s predstavništvima, a ovisi o važnosti tržišta, ciljevima i raspodjeli sredstava prema tržištu. Odabir novinara za putovanje se provodi u predstavništvima (obrazac Media assessment form – obrazac za procjenu medija). Prema Programu rada za 2012., studijska putovanja novinara su se provodila putem dva modela financiranja. Prema jednom modelu Turistička zajednica organizira i u cijelosti pokriva troškove putovanja, a prema drugom modelu u organizaciji i troškovima sudjeluje s turističkim zajednicama županija. Sa svrhom kvalitetnijeg praćenja uspješnosti i ostvarenja rezultata putovanja novinara, vodi se evidencija ostvarenih studijskih putovanja prema modelu organizacije i financiranja, vrsti medija, zemljama, vremenu i vrsti putovanja, te odredišta koja su novinari posjetili. U Izvješću je navedeno da procijenjena vrijednost objavljenog pisanog materijala, televizijskih i radio reportaža o Republici Hrvatskoj na temelju studijskih putovanja novinara i suradnje s novinarima iznosi 1.201.182.961,00 kn.

Rashodi za Zlatnu penkalu u iznosu 491.413,00 kn se odnose na rashode vezane za dodjelu godišnje nagrade koja se dodjeljuje inozemnim turističkim novinarima za najbolji novinarski tekst i televizijsku reportažu.

Vrijednosno značajniji rashodi se odnose na usluge prijevoza u iznosu 127.992,00 kn, izradu nagrada i priznanja (izradu statueta i priznanja, te garnitura penkala) u iznosu 108.831,00 kn, usluge prehrane u iznosu 83.280,00 kn, te usluge smještaja u iznosu 47.348,00 kn. Dodjela Zlatne penkale za 2011. održana je koncem svibnja 2012. u trajanju od četiri dana. Nagradu je dobilo 35 stranih novinara, od čega su dodjeli prisustvovala 23 novinara.

Iz dokumentacije nije razvidno zašto dodjela godišnje nagrade Zlatna penkala traje četiri dana (od 27. do 30. svibnja 2012.), s obzirom da je dodjela nagrada i priznanja bila 28. svibnja 2012.

Državni ured za reviziju predlaže s ciljem racionalnog i ekonomičnog trošenja sredstava, planirati i obavljati postupak nabave na način koji osigurava nabavu optimalne količine, utvrditi kriterije za izbor izvoditelja zabavno scenskog programa, te smanjiti broj dana održavanja dodjele godišnjih nagrada Zlatna penkala.

Nadalje, predlaže prije donošenja financijskog plana za slijedeću godinu, utvrditi stvarno stanje brošura na skladištu - obaviti popis, nabavljati optimalne količine u skladu s potrebama, na temelju iskustva iz ranijih godina, kako na zalihama ne bi bilo nepotrebnih (većih) količina promidžbenog materijala.

- Rashodi za usluge telefona, pošte i prijevoza

U okviru rashoda za usluge telefona, pošte i prijevoza su ostvareni rashodi za najam skladišta u iznosu 1.091.081,00 kn. Poslovi skladištenja se sastoje u prihvaćanju i skladištenju promidžbenog materijala (brošure, info materijal, suveniri i drugi promidžbeni materijal). Skladištenje se do konca rujna 2012. obavljalo u iznajmljenom prostoru u Velikoj Gorici.

U skladu s odlukom Turističkog vijeća je proveden otvoreni postupak nabave za outsource usluge skladišnog poslovanja, te je društvo od 1. listopada 2012. preuzelo poslove zaprimanja, skladištenja i distribucije promidžbenog materijala u Republici Hrvatskoj i inozemstvu. Skladišni prostor se nalazi u Svetoj Nedjelji. Turistička zajednica je u 2007. za izgradnju vlastitog skladišta u Velikoj Gorici dala izraditi idejni projekt, za što je plaćeno 115.290,00 kn. Navedeni iznos je evidentiran u poslovnim knjigama na nematerijalnoj imovini.

Državni ured za reviziju predlaže poduzeti radnje radi iznalaženja poslovnog prostora u suradnji s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom, u skladu s odredbama Zakona o upravljanju i raspolaganju imovinom u vlasništvu Republike Hrvatske (Narodne novine 94/13), u cilju racionalizacije troškova skladištenja.

- Rashodi za intelektualne usluge

Vrijednosno značajniji rashodi u okviru rashoda za intelektualne usluge se odnose na rashode za izradu Operativnog marketing plana turizma Republike Hrvatske za 2013. u iznosu 666.099,00 kn. Za izradu navedenog plana je donesena odluka Turističkog vijeća (na sjednici 3. travnja 2012.), da se zatraži ponuda od dobavljača koji su izradili Strateški marketinški plan hrvatskog turizma. Početkom travnja 2012. upućen je poziv za dostavljanje ponude dva društva. Dostavljena ponuda je prihvaćena na sjednici Turističkog vijeća u svibnju 2012., na temelju čega je zaključen ugovor o izradi Operativnog marketing plana turizma Republike Hrvatske za 2013. Usluge su obavljene u srpnju 2012., u skladu s ugovorom. Sastavljeni Program rada i financijski plan za 2013. sadrži prijedlog financijskog plana te smjernice što dalje – što činiti, željena situacija i ključni indikatori uspješnosti za svaku aktivnost. Financijski plan koji je sastavni dio programa rada Turističke zajednice je identičan financijskom planu iz Operativnog marketing plana turizma Republike Hrvatske za 2013. Operativni marketing plana turizma Republike Hrvatske nije izrađen ni za jednu godinu, osim za 2013., a opravdanost njegove izrade ne može se potvrditi.

S obzirom da je sudjelovanje u izradi programa rada i financijskog plana Turističke zajednice, u opisu poslova pojedinih zaposlenika utvrđen Pravilnikom o organizacijskom ustrojstvu i sistematizaciji radnih mjesta, Državni ured za reviziju je mišljenja da su navedeni Operativni marketing plan trebali izraditi zaposlenici, a ne vanjski suradnici. Predlaže se da se za izradu programa rada ne koriste usluge vanjskih korisnika, nego da program rada, koji uključuje i financijski plan izrađuju zaposlenici kojima je, između ostaloga, sudjelovanje u izradi programa rada i financijskog plana, u opisu poslova utvrđenih Pravilnikom o organizacijskom ustrojstvu Turističke zajednice i sistematizaciji radnih mjesta.

4.2. *Prema očitovanju Turističke zajednice, prihvaćeni su prijedlozi koji se odnose na rashode za sponzorstvo, izbor izvoditelja zabavno scenskog programa, održavanje dodjele godišnje nagrade Zlatna penkala, nabavu promidžbenog materijala, te izradu Operativnog marketing plana turizma Republike Hrvatske za 2013.*

U očitovanju se navodi da će Turistička zajednica predložiti nadležnim tijelima donošenje akta kojim će se utvrditi kriteriji i postupak dodjele sponzorstva te objavljivanje ugovora o sponzorstvu na internetskim stranicama, da će utvrditi kriterije za izbor izvoditelja zabavno-scenskog programa, smanjiti broj dana održavanja dodjele nagrade Zlatna penkala, nabavljati optimalne količine brošura u skladu s potrebama. Također, Turistička zajednica prihvaća prijedlog da Program rada i financijski plan izrađuju zaposlenici Glavnog ureda. Vezano za prijedlog o poduzimanju radnji radi iznalaženja poslovnog prostora u suradnji s Državnim uredom za upravljanje državnom imovinom preporuku, Turistička zajednica se očitovala kako je, u skladu sa strateškim smjernicama i tendencijama na međunarodnom turističkom tržištu, kontinuirano prisutan trend smanjivanja vlastitog promidžbenog materijala. Zbog smanjivanja produkcije tiskanog materijala i velikih troškova koje generira vlastito skladište, tijekom 2012. Turistička zajednica je zatvorila vlastito skladište, te je otvorenim postupkom nabave izabrala vanjskog partnera za obavljanje cjelokupnih logističkih usluga koje uključuju i trošak skladištenja. Navodi se da je Turistička zajednica ostvarila znatne uštede, jer izabranim načinom poslovanja, cijena koštanja osim troškova skladištenja, sadrži i manipulativne troškove, te dio troškova koji se odnose na obvezu preuzimanja radnika zaposlenih u skladištu Turističke zajednice, na razdoblje od jedne godine. Također je navedeno, da je u 2011. trošak skladištenja iznosio 4.700.653,00 kn, u 2012. je iznosio 3.885.609,00 kn, a u 2013. je iznosio 1.777.914,00 kn. Turistička zajednica se obvezuje da će i u budućem razdoblju težiti najpovoljnijem i optimalnom rješenju skladištenja promotivnih materijala, uvažavajući strateške smjernice i tržišna kretanja, koja definiraju daljnju tendenciju smanjivanja tiskanja promotivnih materijala.

5. Programi i projekti

- 5.1. Za izradu godišnjih programa rada (za 2010., 2011. i 2012.), Turistička zajednica je koristila Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje od 2010. do 2014. (dalje u tekstu: Strateški plan), kojeg je usvojilo Turističko vijeće u ožujku 2009.

Prema Strateškom planu, temeljni ciljevi hrvatskog turizma su: utvrđivanje novog identiteta hrvatskog turizma i pozicioniranje Republike Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kao visoko vrijedne destinacije životnog stila i jedne od vodećih kvalitetnih receptivnih turističkih zemalja Mediterana, uz njegovanje i očuvanje nacionalnih prirodnih i kulturnih vrijednosti. Strateški plan ne sadrži mjerljive pokazatelje za vrednovanje ostvarenja ciljeva i aktivnosti. O provedbi Strateškog plana Turistička zajednica ne sastavlja izvješća, ali je iz ostvarenja godišnjih programa rada vidljivo da su aktivnosti i projekti Turističke zajednice utemeljeni na smjernicama iz Strateškog plana. Usporedbom Strateškog plana i godišnjih programa rada donesenih za razdoblje od 2010. do 2012., utvrđeno je da su se aktivnosti planirane Strateškim planom najvećim dijelom planirale i provodile te je provedeno 45 aktivnosti (od čega 26 u potpunosti, a 19 u modificiranom obliku). Jedanaest aktivnosti nije provedeno (jedrenje u Hrvatskoj, osnivanje zelenog odbora, osmišljavanje sustava eko oznaka, online sustav rezervacija i brošura o proizvodima, webinar Hrvatske, nacionalni odbor za obilaženje otoka, benchmarking putovanja, klub marketing konkurentnosti, trgovine To je Hrvatska, te izvrsnost usluge). Navedeno nije utjecalo na ostvarenje temeljnih zadaća Turističke zajednice.

Prema obrazloženju, stupanj provedbe aktivnosti je ovisio o raspoloživim sredstvima, uključenju drugih sudionika u provedbi aktivnosti (osobito u dijelu gdje Turistička zajednica nije bila nositelj, već jedan od sudionika), te o stavu nadležnih tijela o operativnim zadaćama na godišnjoj razini.

Za postizanje ciljeva iz Strateškog plana, Turistička zajednica je u godišnjim programima rada planirala provođenje aktivnosti iz Strateškog plana, te je donijela Program rada i financijski plan za 2010., 2011. i 2012.

U godišnjim programima su utvrđene marketinške aktivnosti u području funkcionalnog i administrativnog marketinga, ciljevi koji se pojedinom aktivnosti žele postići, te financijska sredstva potrebna za njihovu realizaciju, ali nisu utvrđeni mjerljivi pokazatelji na temelju kojih će se pratiti ostvarenje postavljenih ciljeva.

Prema izvješćima o ostvarenju godišnjih programa rada, koja su prihvaćena na sjednicama Sabora Turističke zajednice, u razdoblju od 2010. do 2012. provedeni su planirani programi, odnosno aktivnosti. Za postizanje ciljeva i zadaća, propisanih odredbama Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, a koji su detaljnije planirani u godišnjim programima rada, Turistička zajednica je provodila različite aktivnosti (programe, projekte, manifestacije).

Većina planiranih aktivnosti i zadaća iz programarada je obavljena, ali je učinak izražen opisno, jer Turistička zajednica nema utvrđene pokazatelje za praćenje provedbe zadaća i ciljeva iz programa rada. S obzirom da ciljevi programa i aktivnosti nisu mjerljivi, nije moguće ocijeniti koliko su utjecali na razvoj turizma.

U promatranom razdoblju nije ostvarena zadaća ustrojavanja jedinstvenog hrvatskog turističkog informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade prema turističkim zajednicama nižeg ustroja, planirana Godišnjim programom rada i financijskim planom za 2012. u iznosu 300.000,00 kn.

Turistička zajednica je ustrojila sistem prikupljanja statističkih podataka o ostvarenom turističkom prometu (broj dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista i drugi podaci), ali nije ustrojila jedinstveni sustav vođenja popisa turista, kontrole naplate boravišne pristojbe i obrade podataka na razini cijelog sustava turističkih zajednica. Sustav turističkih zajednica čini preko 330 turističkih zajednica, općina, gradova, mjesta i županija koje su na različitim stupnjevima kadrovske i tehničko-tehnološke opremljenosti.

Prema pisanom obrazloženju Turističke zajednice, uvidom u postojeće stanje su uočeni nedostaci u načinu prikupljanja podataka, obradi i izvještavanju. Realizacijom planiranog sustava osigurao bi se dnevni uvid u stanje turističkog prometa, sređivanje baze podataka o smještajnim objektima, kontrola prijave i odjave gostiju u smještajnim objektima i unaprjeđenje sigurnosnog aspekta. Sustav bi djelovao na principu web portala, na kojem će se obavljati prijava i odjava turista od strane turističkih zajednica gradova, općina i mjesta, a podaci bi bili vidljivi na svim razinama sustava turističkih zajednica. S obzirom da unatoč inicijativama Turističke zajednice i načelne spremnosti drugih institucija, nije bila uspostavljena operativna suradnja s drugim ministarstvima, bez kojih nije moguće ustrojiti cijeli jedinstveni hrvatski turistički informacijski sustav, realizacija ovog projekta (iako je planirana i u 2013.) do vremena obavljanja revizije (prosinac 2013.) nije ostvarena.

Državni ured za reviziju predlaže za praćenje ostvarenja ciljeva, zadaća i aktivnosti prema godišnjem programu rada utvrditi pokazatelje, uspostaviti način praćenja ostvarenja ciljeva, te u okviru godišnjeg izvješća o radu izvješćivati o postignutim rezultatima.

Također se predlaže ustrojavanje jedinstvenog sustava vođenja popisa turista, kontrole naplate boravišne pristojbe i obrade podataka na razini cijelog sustava turističkih zajednica.

- 5.2. *Turistička zajednica se očitovala i prihvatila prijedlog da se u godišnjem programu rada i financijskom planu utvrde pokazatelji praćenja ostvarenja ciljeva, te u okviru godišnjeg izvješća o radu, izvješćuje o postignutim rezultatima.*

Vezano za prijedlog ustrojavanja jedinstvenog sustava vođenja popisa turista, kontrole naplate boravišne pristojbe i obrade podataka na razini cijelog sustava turističkih zajednica, Turistička zajednica navodi, da je u skladu s odredbom članka 54. stavak 5. Zakona o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, jedna od zadaća Turističke zajednice ustrojavanje jedinstvenog hrvatskog turističkog informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista i statističke obrade prema turističkim zajednicama nižeg ustroja. Također se navodi, da sustav turističkih zajednica čini preko 330 turističkih zajednica općina, gradova, mjesta, područja i županija, koje su na različitim stupnjevima kadrovske i tehničko-tehnološke opremljenosti, te su uvidom u postojeće stanje uočeni nedostaci u načinu prikupljanja podataka, obradi i izvještavanju.

Navodi se da iako je Turistička zajednica izradila sistem prikupljanja statističkih podataka o ostvarenom turističkom prometu (broj dolazaka i noćenja domaćih i stranih turista), nije ustrojen jedinstveni sustav vođenja popisa turista, kontrole naplate boravišne pristojbe i stručne obrade podataka na razini cijelog sustava turističkih zajednica. Nadalje, Turistička zajednica navodi da uspostava sustava za evidenciju i kontrolu boravišne pristojbe nije moguća, bez drugih nadležnih institucija (Ministarstvo turizma, Ministarstvo pomorstva, prometa i infrastrukture, Ministarstvo unutarnjih poslova, Ministarstvo uprave, Ministarstvo financija - Carinska uprava), koja za sada, zbog objektivnih razloga nije odgovarajuće uspostavljena.

Vezano na naprijed navedeno, a s ciljem lakšeg praćenja i analize turističkog prometa, te naplate i evidencije obveznika po osnovi boravišne pristojbe, Programom rada za 2012., kao jedan od zadataka, planirana je i izrada Jedinstvenog hrvatskog turističko informacijskog sustava. Turistička zajednica obrazlaže da bi se realizacijom navedenog sustava trebao osigurati dnevni uvid u stanje turističkog prometa, sređivanje baze podataka o smještajnim objektima, kontrola prijave i odjave gostiju u smještajnim objektima i unapređenje sigurnosnog aspekta, a sustav bi trebao funkcionirati na principu centralnog web portala na kojem će se obavljati prijava i odjava turista od strane turističkih zajednica gradova, općina i mjesta, te će podaci biti vidljivi svim razinama sustava turističkih zajednica i obrađeni u realnom vremenu. Budući da unatoč inicijativama Turističke zajednice i načelne spremnosti drugih institucija, zbog objektivnih razloga, do sada nije uspostavljena operativna suradnja s drugim ministarstvima, bez kojih nije moguće ustrojiti cijeli jedinstveni hrvatski turistički informacijski sustav, realizacija ovog projekta očekuje se tijekom 2014.

6. Postupci nabave

- 6.1. Prema popisu obveznika koje je Ministarstvo gospodarstva utvrdilo Pravilnikom o popisu obveznika primjene Zakona o javnoj nabavi (Narodne novine 19/12), Turistička zajednica nije obveznik primjene odredbi Zakona o javnoj nabavi, s obzirom da se u 2012. financirala u iznosu manjem od 50,0 % sredstava iz državnog proračuna. Turistička zajednica je u 2012. iz državnog proračuna ostvarila prihod u iznosu 89.000.000,00 kn ili 34,7 % ukupnih prihoda.

Na temelju Statuta (Narodne novine 30/95, 140/99, 64/00 i 61/05) u listopadu 2009. je donesen interni Pravilnik o nabavi kojim su uređeni uvjeti i postupci nabave koji prethode zaključivanju ugovora o nabavi roba i usluga, te ustupanju radova u svrhu djelotvornog korištenja sredstava i poticanja slobodnog tržišnog nadmetanja. Navedeni Pravilnik primjenjivao se tijekom 2012.

Plan nabave roba, usluga i radova za 2012. nije donesen. Državni ured za reviziju je mišljenja da je potrebno izraditi plan nabave s obzirom na vrijednost nabavljenih roba i usluga. Ujedno je mišljenja, da se donošenje plana nabave roba, usluga i radova utvrdi Pravilnikom o nabavi.

Evidencija postupaka nabave i zaključenih ugovora o nabavi je vođena u skladu s odredbom članka 33. navedenog Pravilnika, na temelju čega je sastavljeno Izvješće o nabavi za 2012. Prema navedenom Izvješću, procijenjena vrijednost nabave je iznosila 76.126.580,00 kn. Zaključeno je 56 ugovora u vrijednosti 49.028.354,00 kn, od čega 33 ugovora o javnim uslugama iz Dodatka I B Pravilnika o nabavi u vrijednosti 37.559.686,00 kn, 15 ugovora na temelju otvorenog postupka nabave u vrijednosti 10.233.344,00 kn, te osam ugovora po pozivu u ograničenom postupku nabave u vrijednosti 1.235.324,00 kn.

Nabava roba, usluga i radova pojedinačne vrijednosti do 70.000,00 kn, ne podliježe odredbama navedenog Pravilnika, te u skladu s navedenim takve nabave nisu evidentirane u Izvješću o nabavi. Državna komisija za kontrolu postupaka javne nabave tijekom 2012. je odbacila jednu žalbu zbog nenadležnosti, vezano za nabavu usluga tiskanja brošura po grupama.

Provjereni postupci nabave su provedeni u skladu s odredbama Pravilnika o nabavi, osim postupka nabave usluga direktnog marketinga (usluge oglašavanja u tisku, radijskim i televizijskim emisijama, izdavanja turističkih vodiča, snimanja i izrade reportaža, snimanje spotova, te za sponzorstva) – posebne tržišne aktivnosti. Za navedene usluge, financijskim planom (koji je prihvaćen na sjednici Turističkog vijeća 9. veljače 2012.) sredstva su planirana u iznosu 3.300.000,00 kn. Usluge su obavljene nakon nadmetanja po pozivu.

Odlukom o početku postupka nabave od 24. veljače 2012. za navedene usluge, procijenjena vrijednost nabave je iznosila 8.270.000,00 kn, što je za 4.970.000,00 kn ili 150,6 % više od sredstava utvrđenih financijskim planom. Razlog povećanja, prema Izvješću o ostvarenju Programa rada za 2012., vezan je uz tržišne uvjete i usuglašavanje s Ministarstvom turizma (za što nema pisanog dokumenta) i navodi da sredstva za oglašavanje na tržištu Republike Hrvatske nisu u cijelosti realizirana (planirano 4.970.000,00 kn, a ostvareno 428.756,00 kn) u okviru medijskih kampanja, već su dijelom usmjerena za posebne tržišne aktivnosti. Financijski plan i odluka o početku postupka nabave su doneseni u razdoblju od dva tjedna. Zapisnik o prihvaćanju ponuda, kojim se predložilo zaključivanje ugovora s ponuditeljima na temelju prihvaćenih ponuda, sastavljen je 24. srpnja 2012. Ugovori su zaključeni prije prihvaćanja ponuda, u razdoblju od konca travnja do 10. srpnja 2012.

Za usluge direktnog marketinga je zaključeno 17 ugovora u iznosu 5.188.025,00 kn, s 15 dobavljača. Usluge su obavljene u skladu s ugovorom, a odnose se na program Oglašavanje. Primjerice, ugovor u vezi produkcije i emitiranja radijskih emisija o turizmu Turističke minute s jednim društvom je zaključen 30. travnja 2012., odnosno približno tri mjeseca prije sastavljanja zapisnika o prihvaćanju ponude, ugovor o promociji hrvatskog turizma s drugim društvom je zaključen 2. svibnja 2012., odnosno 12 tjedana prije sastavljanja zapisnika o prihvaćanju ponude, dok je ugovor o zakupu pokroviteljskog sadržaja u emisiji In magazin s trećim društvom zaključen 28. svibnja 2012., odnosno dva mjeseca prije sastavljanja zapisnika o prihvaćanju ponude.

Nadalje, planirana sredstva financijskim planom za pojedine nabave usluga tiskanja brošura nisu usklađena s procijenjenom vrijednosti nabave u Odluci o početku postupka nabave. Primjerice, u Odluci o početku postupka nabave u procijenjenu vrijednost nabave uključena je procijenjena vrijednost nabave image brošura, te jedne ili više brošura po proizvodima, koje su financijskim planom planirane zasebno.

Turistička zajednica nema ustrojenu evidenciju putem koje bi se objedinjeno pratilo izvršenje (vrijednosno i količinski) zaključenih ugovora o nabavi roba i usluga, a pojedine službe u potpunosti ne prate izvršenje zaključenih ugovora o nabavi za koje su nadležni. Pozivi i osnovne informacije o nadmetanjima u tijeku su javno objavljeni na web stranici Turističke zajednice, ali podatke o odabranim ponudama, o poništenju postupaka nabave, kao ni podatke o zaključenim ugovorima, Turistička zajednica nije javno objavila.

Državni ured za reviziju nalaže zaključivanje ugovora nakon izbora ponuditelja, u skladu s odredbama Pravilnika o nabavi. Također nalaže osigurati istovjetnost podataka o procijenjenoj vrijednosti nabave Odlukom o početku postupka nabave i financijskim planom, radi kontrole ispravnosti provođenja postupaka nabave.

Državni ured za reviziju predlaže donošenje plana nabave roba, usluga i radova s obzirom na vrijednost nabavljenih roba i usluga tijekom godine.

Nadalje, predlaže s ciljem ažurnog praćenja izvršenja ugovora i planiranja količina koje se nabavljaju, ustrojavanje računalne evidencije, te vrijednosno i količinsko praćenje izvršenja zaključenih ugovora o nabavi roba i usluga. Predlaže javno objavljivanje podataka o odabranim ponudama, odnosno o zaključenim ugovorima, sa svrhom transparentnosti korištenja financijskih sredstava.

- 6.2. *Turistička zajednica se očitovala na dane naloge i preporuke, uz obrazloženje da je u postupku izrada i donošenje novog Pravilnika o nabavi, kojim će biti uređena sva pitanja koja se odnose na postupanje prilikom nabave, a isti će biti donesen na način propisan Statutom i ostalim aktima Turističke zajednice. Nadalje, navodi da će donošenje, praćenje te način javnog objavljivanja podataka biti definiran novim Pravilnikom, te će uvažavati načela transparentnosti cjelokupnog poslovanja.*

III. OCJENA EFIKASNOSTI TURISTIČKE ZAJEDNICE U PROVOĐENJU ZADAĆA UTVRĐENIH PROPISIMA I PROGRAMOM RADA

Zadaće i ciljevi Turističke zajednice su utvrđeni Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, Statutom i godišnjim programima rada. Kao podlogu za izradu godišnjih programa rada, Turistička zajednica je koristila Strateški marketinški plan hrvatskog turizma za razdoblje od 2010. do 2014., usvojen u ožujku 2009.

Turistička zajednica je u 2010., 2011. i 2012. poduzimala aktivnosti vezane uz temeljne zadaće: promociju turističke destinacije na nacionalnoj razini samostalno i putem udruženog oglašavanja, koordinaciju rada i izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica, turističku promociju u zemlji i inozemstvu (osobito putem nastupa na sajmovima i putem predstavništava), osnivanje i organiziranje turističkih predstavništava u inozemstvu, poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Republike Hrvatske, te druge aktivnosti. Nisu provedene planirane aktivnosti vezano za ustrojavanje jedinstvenog hrvatskog turističkog informacijskog sustava, sustava prijave i odjave turista, te statističke obrade prema turističkim zajednicama nižeg ustroja.

Na temelju provjere dokumentacije vezane uz provođenje aktivnosti i temeljnih zadaća, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Turistička zajednica bila dovoljno efikasna u provođenju planiranih zadaća i aktivnosti, jer je obavila većinu planiranih aktivnosti, odnosno zadaća iz njene nadležnosti, osim ustrojavanja jedinstvenog hrvatskog turističkog informacijskog sustava.

S obzirom da je Turistička zajednica provela većinu planiranih zadaća, da je njihov učinak izražen opisno, da Turistička zajednica nije razradila sustav za praćenje provedbe aktivnosti, odnosno nije utvrdila pokazatelje za praćenje provedbe utvrđenih zadaća i aktivnosti, Državni ured za reviziju ocjenjuje da Turistička zajednica treba godišnjim programom rada i drugim unutarnjim aktima, utvrditi pokazatelje za praćenje ostvarenja zadaća, aktivnosti i ciljeva, kako bi se na temelju objektivnih pokazatelja moglo utvrditi jesu li korištenjem sredstava Turističke zajednice postignuti očekivani učinci i ostvareni postavljeni ciljevi te dala ocjena jesu li ostvareni učinci, odnosno ostvareni ciljevi rezultat provedenih zadaća i aktivnosti Turističke zajednice.

Vezano uz ocjenu efikasnosti suradnje Turističke zajednice s Ministarstvom turizma, Institutom za turizam i sustavom turističkih zajednica, Državni ured za reviziju ocjenjuje da je Turistička zajednica bila dovoljno efikasna u provođenju planiranih zadaća i aktivnosti, jer je obavila većinu planiranih aktivnosti, osim praćenja i ocjene provedbe ciljeva i projekata na razini sustava turističkih zajednica, te uspostavljanja jedinstvene računalne evidencije potraživanja od boravišne pristojbe i poduzetih mjera naplate.

U izvršavanju zadaća, Turistička zajednica kontinuirano surađuje s Ministarstvom turizma. Suradnja se odnosi na izradu Statuta (koji se donosi uz suglasnost Ministarstva turizma), delegiranje člana Ministarstva turizma u Nadzorni odbor Turističke zajednice, nadzor turističkih zajednica u sustavu, utvrđivanje prijedloga Programa rada (koji se donosi uz suglasnost Ministarstvo turizma), definiranje programa i objavljivanje javnih poziva za potpore, informiranje (nastupi na sajmovima, prezentacije, press konferencije), koordinaciju djelovanja sustava turističkih zajednica, te za ostvarenje sredstava koja se osiguravaju iz državnog proračuna.

Turistička zajednica surađuje i s Institutom za javni turizam, kao suizdavač znanstveno stručnog časopisa Turizam, koji izdaje Institut za turizam. Časopis se tiska četiri puta godišnje, objavljuje radove o raznim aspektima putovanja i turizma, a financira se iz sredstava Turističke zajednice i Instituta za turizam.

Zadaće vezane za rad sustava turističkih zajednica (Kordinacija rada te izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica, kao i Usklađivanje interesa, pružanje potpore i koordinacija načina izvršenja planskih i programskih zadataka turističkih zajednica svih razina) su ostvarene u okviru programa i aktivnosti Turističke zajednice. Turistička zajednica provodi nadzore turističkih zajednica, zaprima Prijedloge godišnjeg programa rada i financijskog plana te izdaje Mišljenja u kojima se daje ocjena jesu li sastavljeni u skladu s usvojenim standardima planiranja i izvješćivanja u sustavu turističkih zajednica, prikuplja Programe rada i financijske planove, te financijska izvješća Turističkih zajednica Županija.

Nadalje, vezano uz ocjenu učinkovitosti trošenja sredstava prikupljenih od boravišnih pristojbi, turističkih članarina, iz proračuna, te drugih izvora, Državni ured za reviziju ocjenjuje da su sredstva korištena u skladu s godišnjim programom rada Turističke zajednice i za ostvarenje postavljenih ciljeva. Nepravilnosti i slabosti koje su utjecale na ekonomično i racionalno trošenje sredstava su utvrđene u dijelu rashoda koji se odnose na rashode za sponzorstvo, nabavu službene odjeće informatora, izbor izvoditelja zabavno scenskog programa, održavanje dodjele godišnje nagrade, promidžbeni materijal, najam skladišta, te intelektualne usluge.

IV. MIŠLJENJE

1. Na temelju odredbi članaka 12. i 14. Zakona o Državnom uredu za reviziju, obavljena je financijska revizija Turističke zajednice za 2012. Revizijom su obuhvaćeni financijski izvještaji i poslovanje. Izraženo je uvjetno mišljenje.
2. Revizija je obavljena na način i prema postupcima utvrđenim okvirom revizijskih standarda Međunarodne organizacije vrhovnih revizijskih institucija (INTOSAI) i Kodeksom profesionalne etike državnih revizora. Planirana je i obavljena s ciljem da pruži razumno uvjerenje jesu li financijski izvještaji sastavljeni prema računovodstvenim propisima i standardima, a poslovanje usklađeno sa zakonima i drugim propisima.
3. Sljedeće činjenice su utjecale na izražavanje uvjetnog mišljenja:
  - Nalozi koji su dani u reviziji za 2007., a odnose na evidentiranje rashoda prema programima i aktivnostima umjesto prema računima računskog plana, te na rashode i materijalnu imovinu predstavništva i ispostava u inozemstvu, nisu otklonjeni, odnosno ponovljeni su.
  - Tijekom 2012. pojedini rashodi su ostvareni znatno iznad plana (više od 5,0 %), a nisu donesene izmjene i dopune programa rada i financijskog plana. Dio rashoda za usluge prijevoza u iznosu 57.828,00 kn nije evidentiran u razdoblju na koji se odnosi, odnosno nije primijenjeno načelo nastanka poslovnog događaja. Pojedini poslovni događaji nisu evidentirani u poslovnim knjigama na propisanim računima iz računskog plana, nego prema aktivnostima iz Programa rada i financijskog plana. Nadalje, popisom nije obuhvaćena službena odjeća informatora, odnosno popis nije sveobuhvatan i cjelovit, a za dugotrajnu imovinu u predstavništvima i ispostavama u inozemstvu nije obavljeno usklađenje knjigovodstvenog i stvarnog stanja. Navedena imovina nije ni evidentirana u poslovnim knjigama, niti iskazana u financijskim izvještajima. Prema podacima evidentiranim u pomoćnim knjigama predstavništava i ispostava (na temelju mjesečnih financijskih izvještaja i računa), rashodi su ostvareni u iznosu 40.503.645,00 kn, a nisu iskazani u glavnoj knjizi i Izvještaju o prihodima i rashodima. U glavnoj knjizi su evidentirani rashodi koji se odnose na predstavništva u iznosu 39.726.051,00 kn (doprinosi na plaće zaposlenih u iznosu 1.367.673,00 kn i prijenos novčanih sredstava s računa Glavnog ureda na račune predstavništava u iznosu 38.358.378,00 kn, koji je pogrešno evidentiran u okviru rashoda za donacije). Zbog navedenoga, u glavnoj knjizi i Izvještaju o prihodima i rashodima su manje iskazani rashodi za 777.594,00 kn, jer je trebalo evidentirati rashode koji su opravdani na temelju računa iz predstavništava. (točka 2. Nalaza)
  - Za usluge direktnog marketinga (usluge oglašavanja u tisku, radijskim i televizijskim emisijama, izdavanja turističkih vodiča, snimanja i izrade reportaža, snimanja spotova, te za sponzorstva) – posebne tržišne aktivnosti je zaključeno 17 ugovora u iznosu 5.188.025,00 kn, nakon provedenog nadmetanja po pozivu. Ugovori su zaključeni s 15 dobavljača, prije prihvaćanja ponuda, što nije u skladu s odredbama internog Pravilnika o nabavi. (točka 6. Nalaza)

4. Turistička zajednica je nacionalna turistička organizacija osnovana radi promicanja i unaprjeđenja turizma, planiranja i provedbe nacionalne strategije njegove promocije u zemlji i inozemstvu, te koordinacije i nadzora sustava turističkih zajednica. U Turističkoj zajednici je osnovan Glavni ured u kojem je 68 zaposlenika, a u predstavništvima i ispostavama u inozemstvu je 50 zaposlenika. Osoba za zastupanje do 2. listopada 2012. bio je Niko Bulić, v. d. direktor Glavnog ureda, a nakon navedenog datuma direktorica je Meri Matešić. Doneseni su godišnji program rada i financijski plan za 2012. Sastavljeni su propisani financijski izvještaji. Prihodi za 2012. su ostvareni u iznosu 256.690.664,00 kn, rashodi u iznosu 232.369.598,00 kn i višak prihoda nad rashodima u iznosu 24.321.066,00 kn. Iz ranijih godina je prenesen višak prihoda u iznosu 6.713.449,00 kn, te se u sljedeće razdoblje prenosi višak prihoda u iznosu 31.034.515,00 kn. Prihodi su ostvareni od boravišne pristojbe u iznosu 101.598.450,00 kn, od donacija iz državnog proračuna u iznosu 89.000.000,00 kn, članarina u iznosu 57.010.713,00 kn, te imovine i drugih izvora u iznosu 9.081.501,00 kn. Rashodi se odnose na materijalne rashode u iznosu 182.143.007,00 kn, donacije u iznosu 38.358.378,00 kn, rashode za zaposlene u iznosu 11.057.963,00 kn, rashode amortizacije u iznosu 643.081,00 kn, te financijske rashode u iznosu 167.169,00 kn. Najveći dio materijalnih rashoda se odnosi na usluge promidžbe i informiranja u iznosu 174.016.130,00 kn. Koncem 2012. potraživanja iznose 10.024.291,00 kn, a odnose se na potraživanja iz ranijih godina od banke u stečaju u iznosu 7.537.522,00 kn (prijavljena u stečajnu masu), od kupaca u iznosu 2.429.949,00 kn, te druga kratkoročna potraživanja u iznosu 56.820,00 kn. Obveze koncem 2012. iznose 15.369.085,00 kn i u cijelosti su podmirene u siječnju 2013. Turistička zajednica je bila efikasna u provođenju zadaća i ostvarenju ciljeva koji se odnose na promociju turističke destinacije na nacionalnoj razini samostalno i putem udruženog oglašavanja, koordinaciju rada i izvršavanja ciljeva i zadaća turističkih zajednica, turističku promociju u zemlji i inozemstvu (osobito putem nastupa na sajmovima i putem predstavništava), osnivanje i organiziranje turističkih predstavništava u inozemstvu, te poduzimanje mjera i aktivnosti za razvoj i promicanje turizma u turistički nerazvijenim dijelovima Republike Hrvatske. Nije bila dovoljno efikasna u praćenju provedbe utvrđenih zadaća i ciljeva u programima rada, za što nisu utvrđeni potrebni pokazatelji, te u suradnji sa sustavom turističkih zajednica, jer nije ustrojila praćenje provedbe utvrđenih zadaća i ciljeva u programima rada, kao niti jedinstvenu računalnu evidenciju potraživanja od boravišne pristojbe i poduzetih mjera naplate. Revizijom za 2012. utvrđene nepravilnosti i propusti, koji se odnose na planiranje i računovodstveno poslovanje, te postupke nabave, utjecali su na usklađenost poslovanja sa zakonima i drugim propisima, te je izraženo uvjetno mišljenje.